

Funkční anatomie

Kardiovaskulární soustava II

Apparatus angiologia

MVDr. Kateřina Jirků, Ph.D.

Katedra medicínské biologie

Krevní oběhy

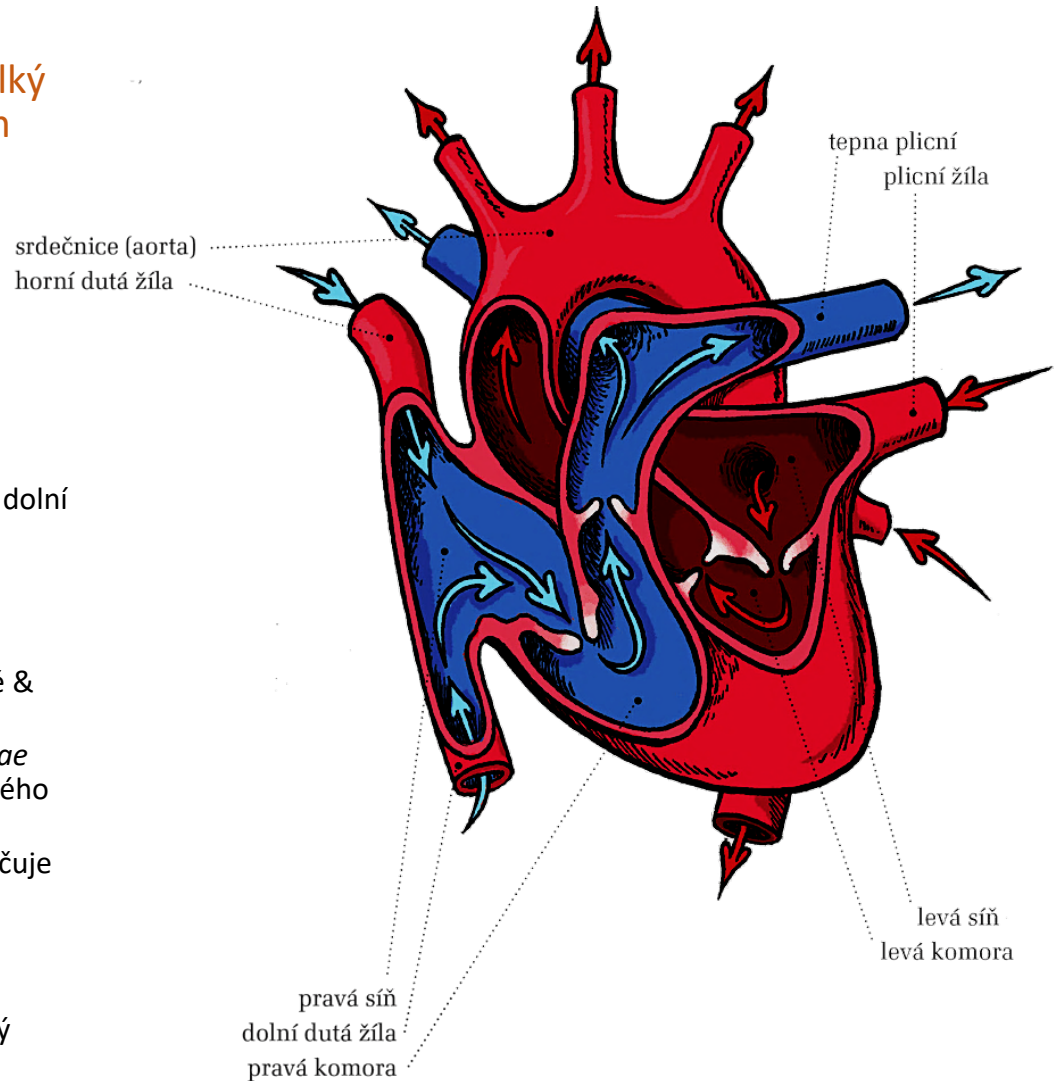
KVS má 2 oddělené cirkulační oběhy – velký & malý - s jediným tlakovým & oběhovým čerpadlem (srdcem)

Malý (plicní) krevní oběh (MKO)

- pravá předsíň (PP) nasává ze systému žil (horní & dolní dutá žíla)
- PP krev následně vstřikuje do pravé komory (PK)
- krev z PK pokračuje přes **plicní kmen do plicního řečiště přes pravou & levou plicní tepnu** (*a. pulmonalis dextra & sinistra*) → vstupují do pravé & levé plíce
- z plic se okysličená krev vrací přes **plicní žíly** (*venae pulmonales*) do levé předsíně (LP) – vždy 2 z každého plicního laloku
- z LP krev pokračuje do levé komory (LK) → pokračuje do velkého krevního oběhu

Obecně:

- krev protékající MKO – v plicním kmenu – má nízký obsah kyslíku
- pumpou MKO je PK

Zkratky: PP – pravá předsíň, PK - pravá komora, LP – levá předsíň, LK – levá komora, MKO – malý krevní oběh, VKO – velký krevní oběh

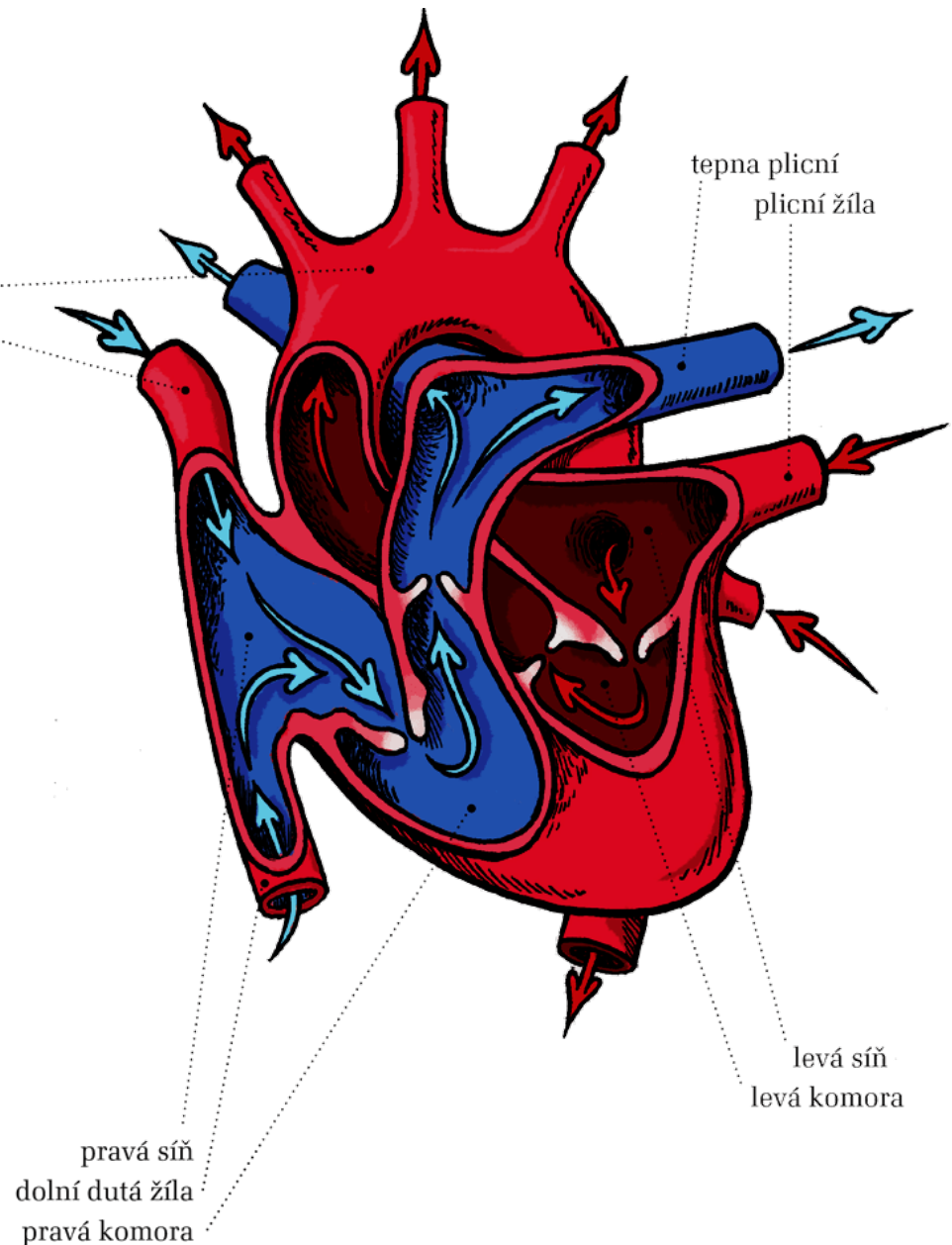
Krevní oběhy

Velký (periferní, systémový) krevní oběh (VKO)

- levá komora (LK) nasává krev z LP & vypuzuje ji do aorty
- aorta následně rozvádí krev po těle (= aortální systém)
- krev protéká cévním řečištěm – tepnami, arteriolami, kapilárními sítěmi, venulami, žilami & dutými žilami – vrací se do PP
- PK je následně přečerpána do MKO = do plic

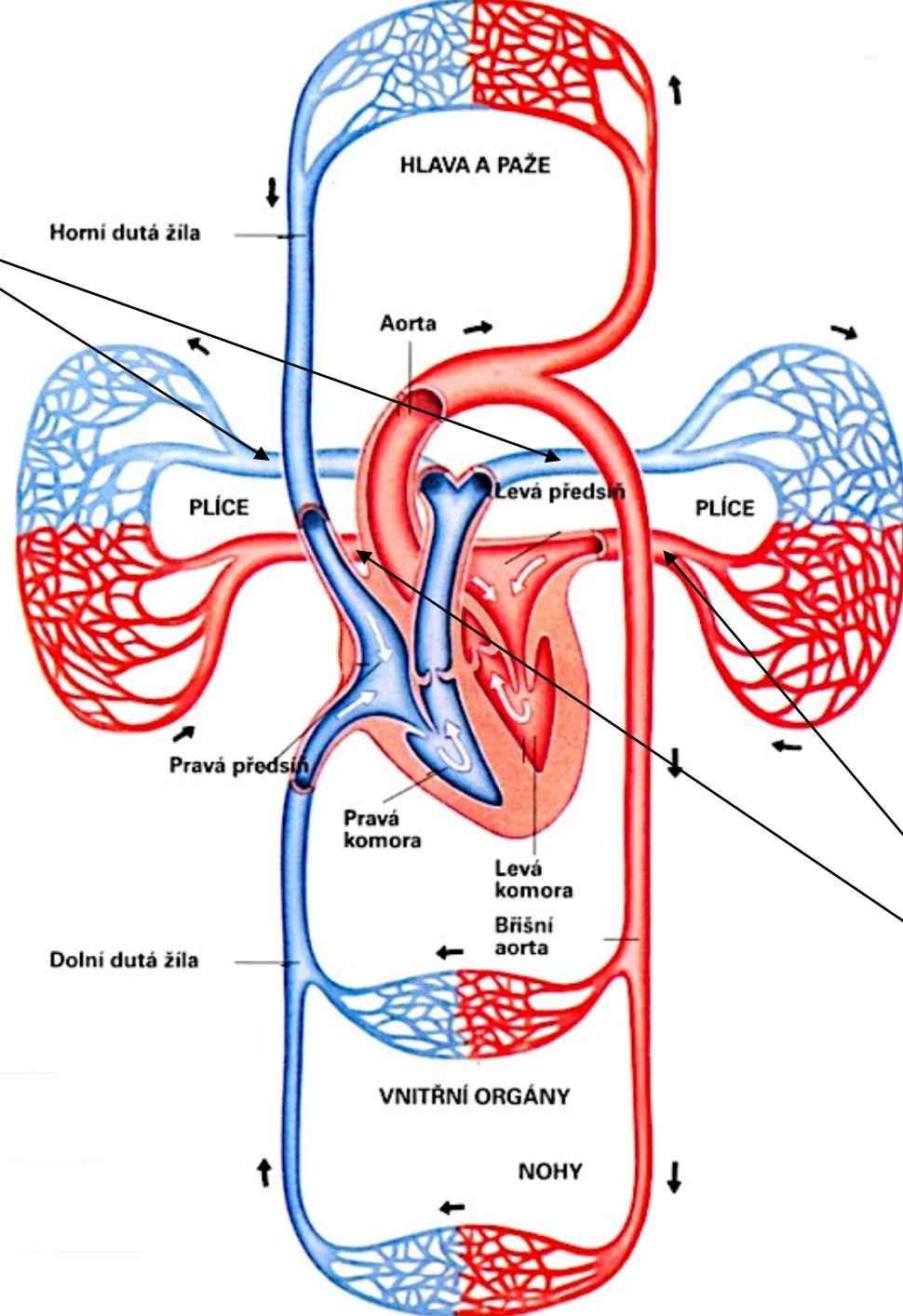
Obecně:

- pumpou VKO je PK

Zkratky: PP – pravá předsíň, PK - pravá komora, LP – levá předsíň, LK – levá komora, MKO – malý krevní oběh, VKO – velký krevní oběh

plicní arterie

Horní dutá žíla

HLAVA A PAŽE

Aorta

PLÍCE

Levá předsín

PLÍCE

Pravá předsín

Pravá komora

Levá komora

Břišní aorta

Dolní dutá žíla

VNITŘNÍ ORGÁNY

NOHY

plicní žíly

Cirkulace tepenné krve

= všechny tepny těla jsou přímými či nepřímými větvemi aorty → **aortální systém**

Srdečnice (*aorta*)

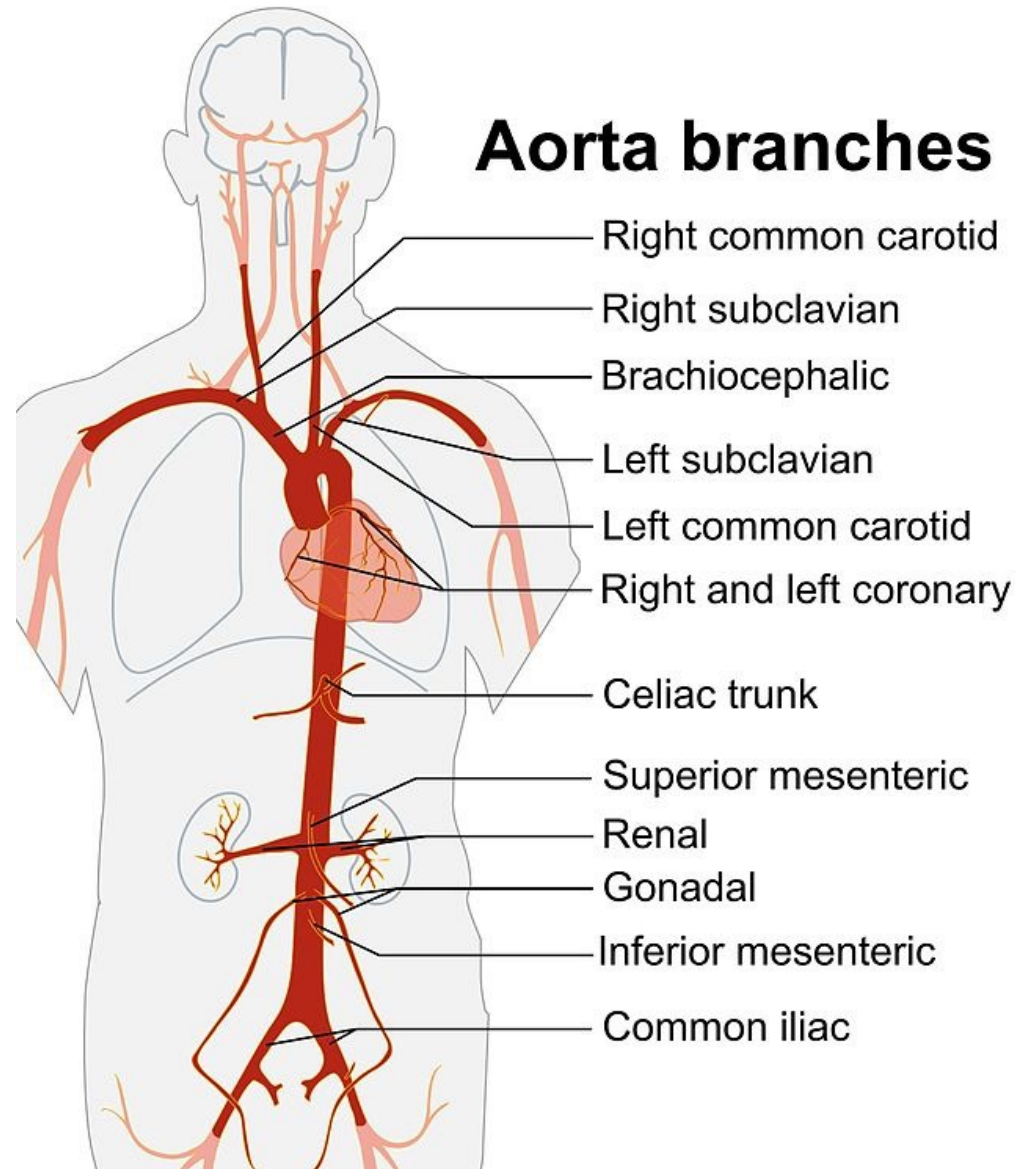
- největší & nejdelší tepna v těle
- rozvádí krev z LK do celého těla

Popis průběhu aorty:

- vystupuje z LK kraniálním směrem
- zahýbá doleva, směrem k páteři (dorsálně) = tvoří **aortální oblouk**
- pokračuje podél páteře kaudálně přes hrudní & břišní dutinu
- v úrovni L4 se dělí na kyčelní tepny

Přehled základních větví aorty:

- **vzestupná část aorty** (*pars ascendens*)
- **oblouk aorty** (*arcus aortae*)
- **sestupná část aorty** (*pars descendens*)

Cirkulace tepenné krve

Aortální systém:

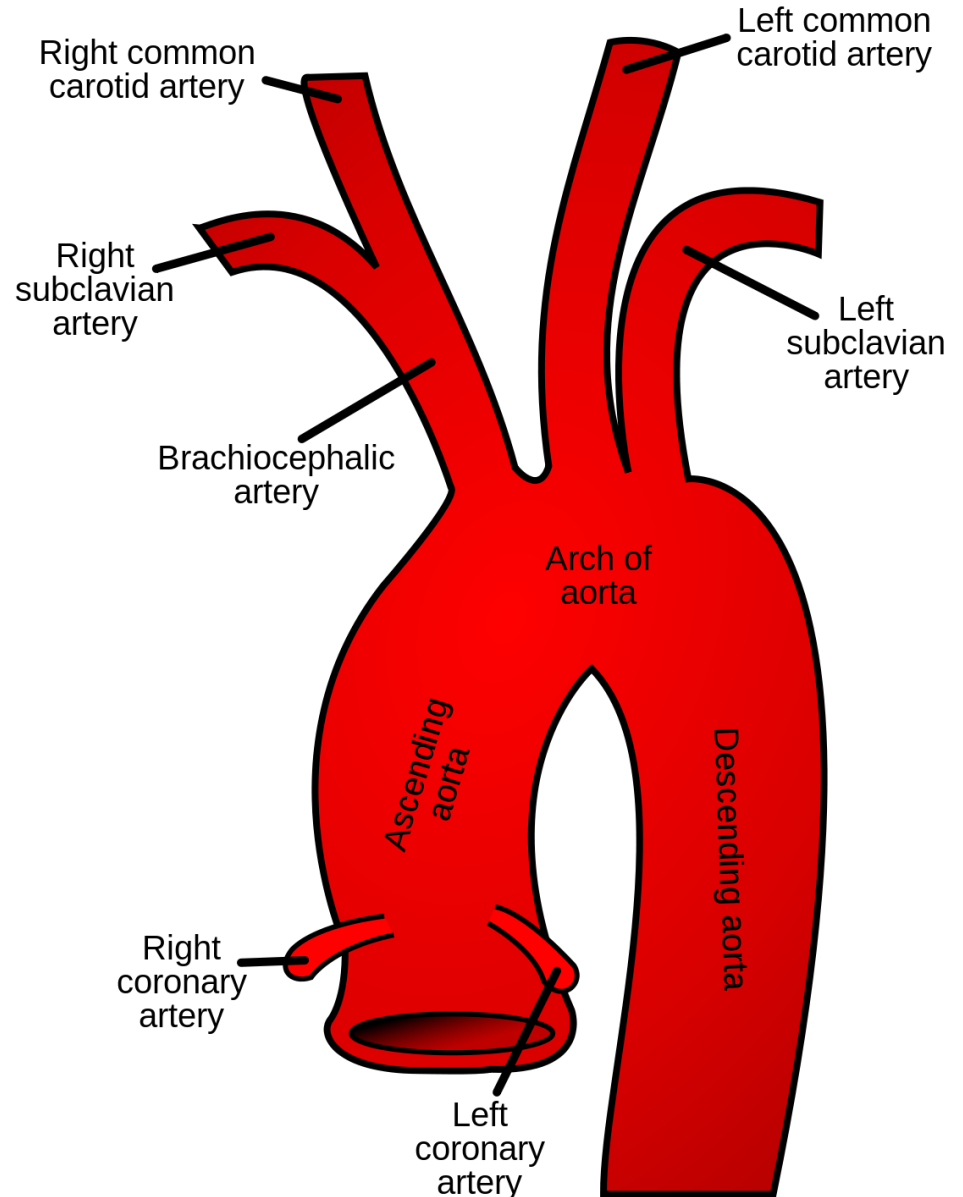
Vzestupná aorta (*pars ascendens aortae*)

& aortální oblouk (*arcus aortae*)

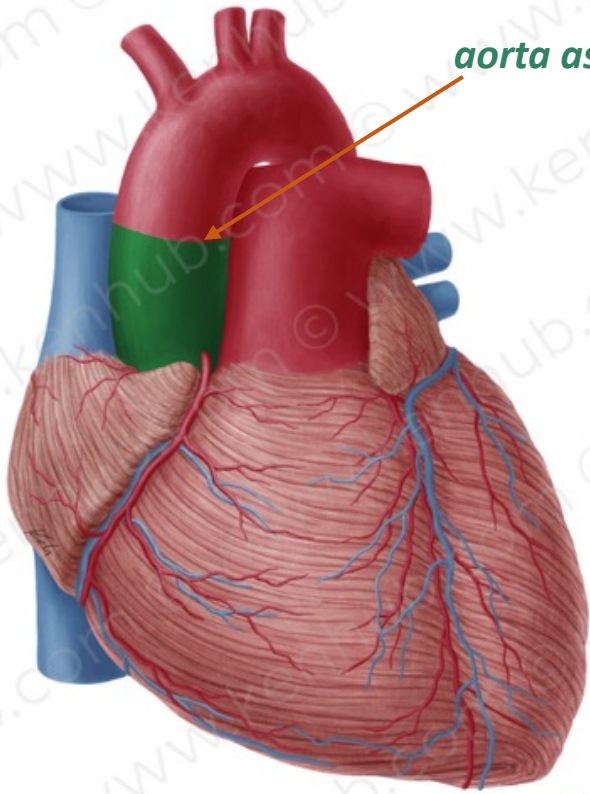
- větve přivádějí krev do tkání & orgánů hlavy, krku & horních končetin

Větvení:

- *pars ascendens* - odstupují **koronární tepny**
- *arcus aortae* - odstupují 3 velké tepny:
  - **hlavopažní kmen** (*truncus brachiocephalicus*)
    - dělení:
      - ➔ **pravá společná krkavice** (*a. carotis communis dextra*)
      - ➔ **pravá podklíčková tepna** (*a. subclavia dextra*)
    - **levá společná krkavice** (*a. carotis communis sinistra*)
      - odstupuje dále za kmenem
      - *sinus caroticus* – rozšířený začátek tepny, tlakové receptory detekující změny krevního tlaku
    - **levá podklíčková tepna** (*a. subclavia sinistra*)

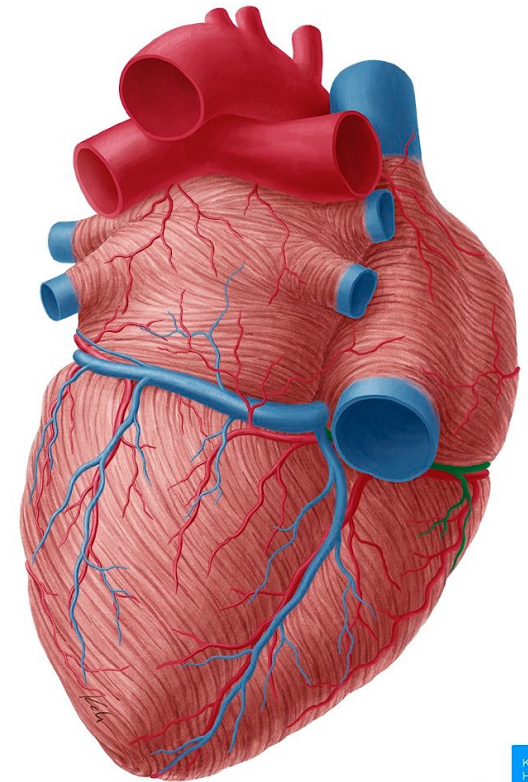
aorta ascendens

© www.kenhub.com

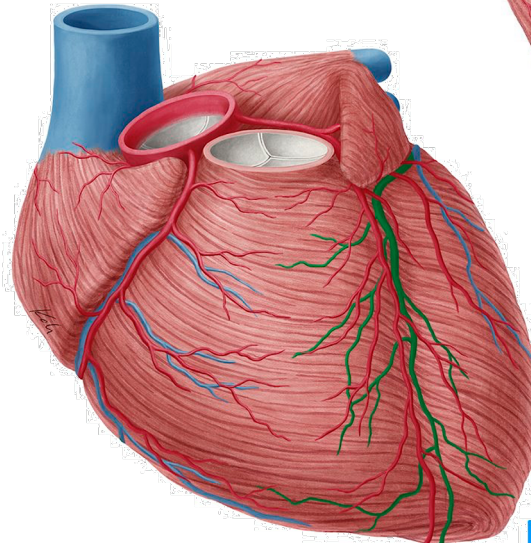
KEN
HUB

**koronární tepny
& žíly**

© www.kenhub.com

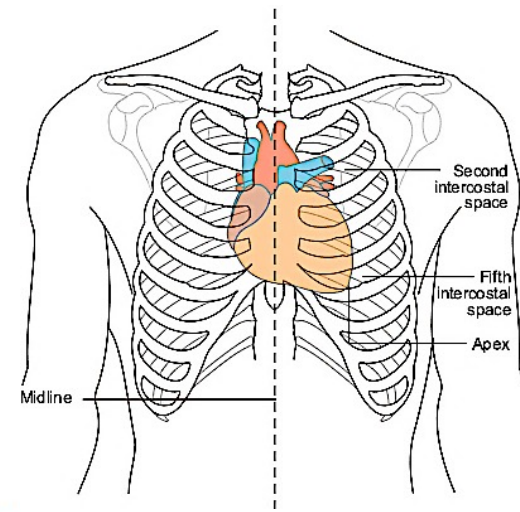
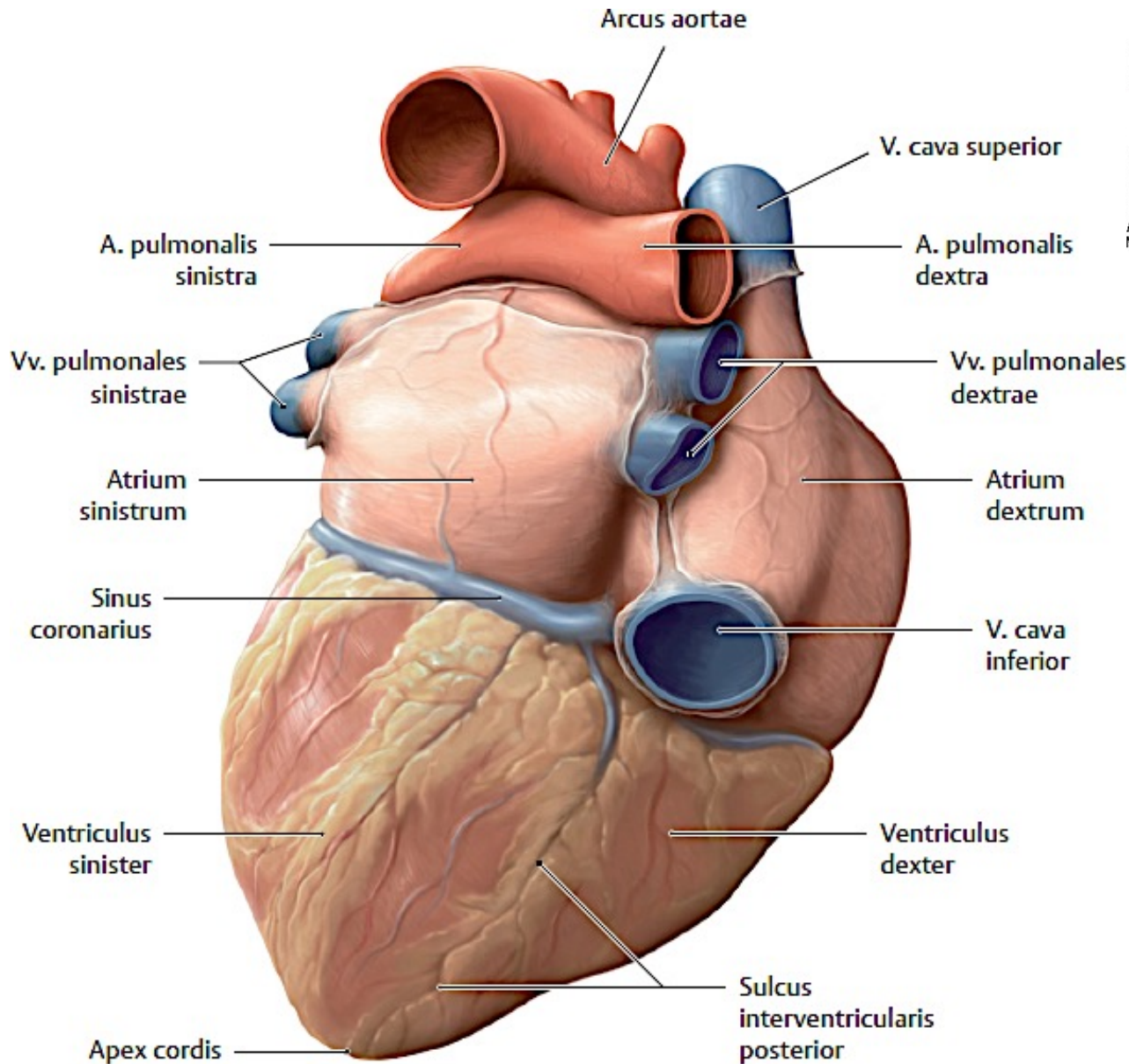
KEN
HUB

© www.kenhub.com

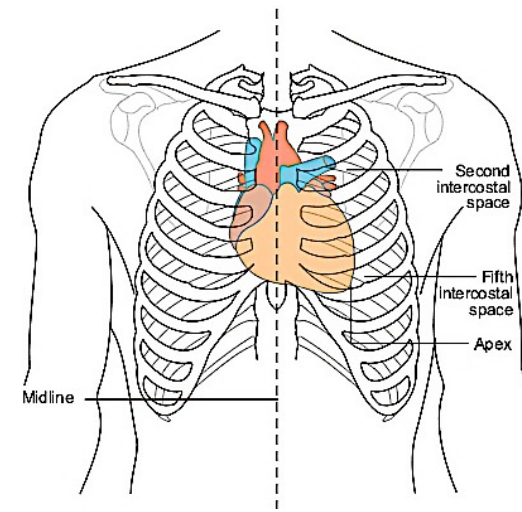
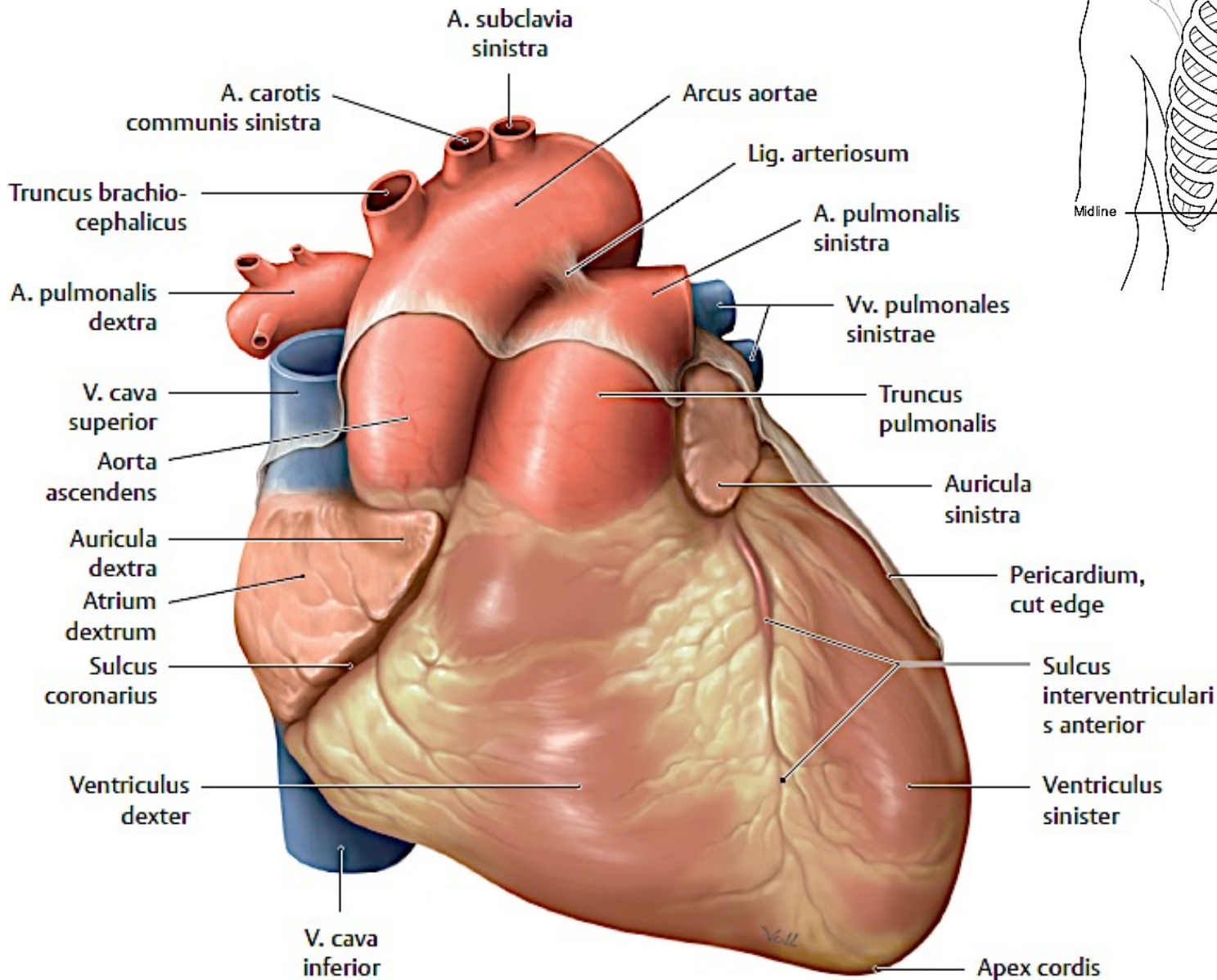
KEN
HUB

facies diaphragmatica = inferior

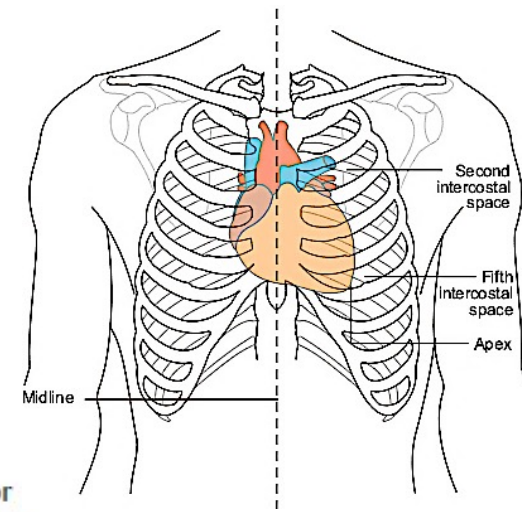
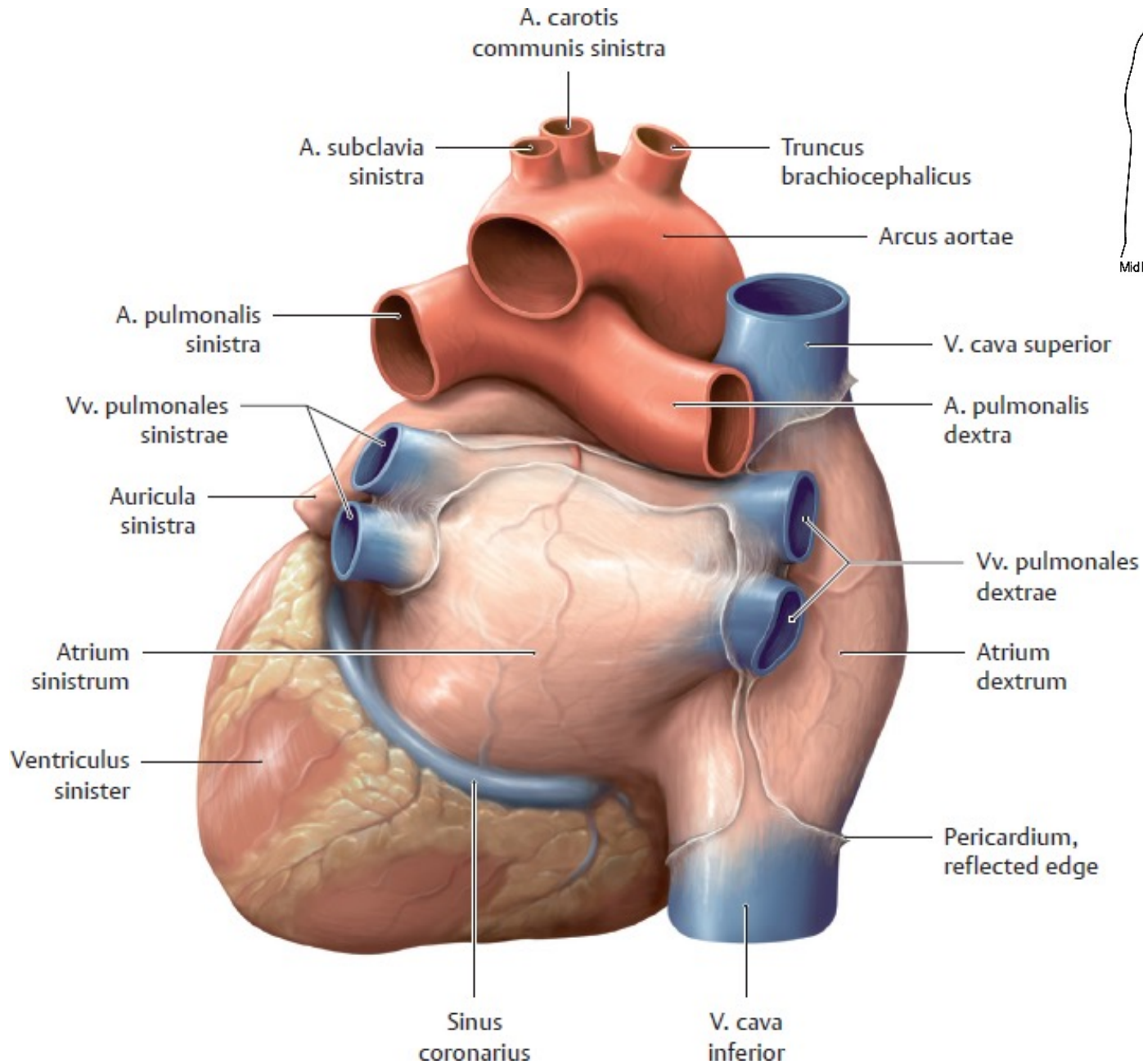

facies sternocostalis = anterior

facies pulmonalis, basis cordis

Cirkulace tepenné krve

Aortální systém – *arcus aortae*:

Společná krkavice

(*a. carotis communis dextra & sinistra*)

- probíhá po boční stěně trachei, laryngu & štítné žlázy
- překryta *m. sternocleidomastoideus*
- součástí **nervově-cévního krčního svazku**, tj. svazek obsahující *a. communis*, *v. jugularis interna* & *n. vagus*
- ***trigonum caroticum***
  - v úrovni C3-C4, hmatný pulz
  - oblast nad štítnou žl., kde se štěpí společná krkavice na zevní & vnitřní větev

Větvení:

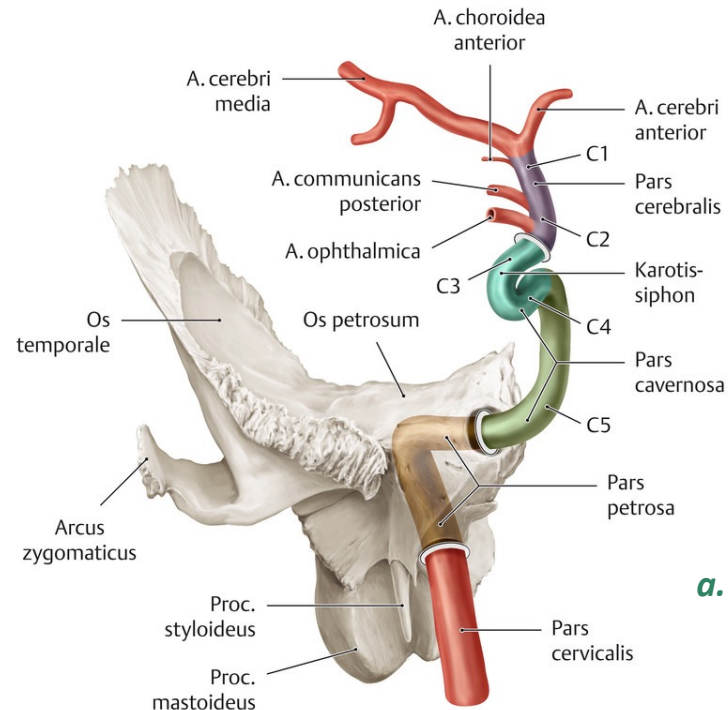
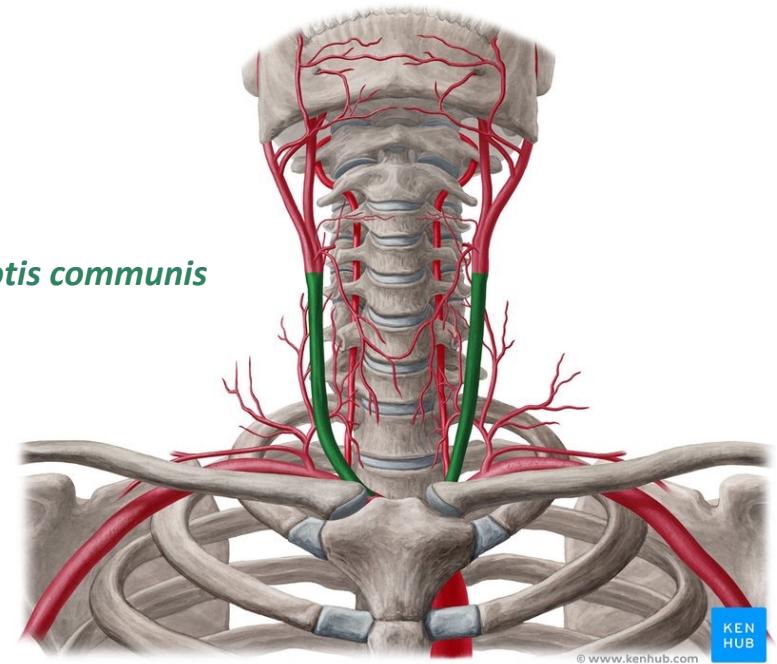
→ → **zevní krkavice** (*a. carotis externa*)

- větve pro zásobení štítné žlázy, faryngu, orgánů ústní dutiny, obličeje, středního & zevního ucha

→ → **vnitřní krkavice** (*a. carotis interna*)

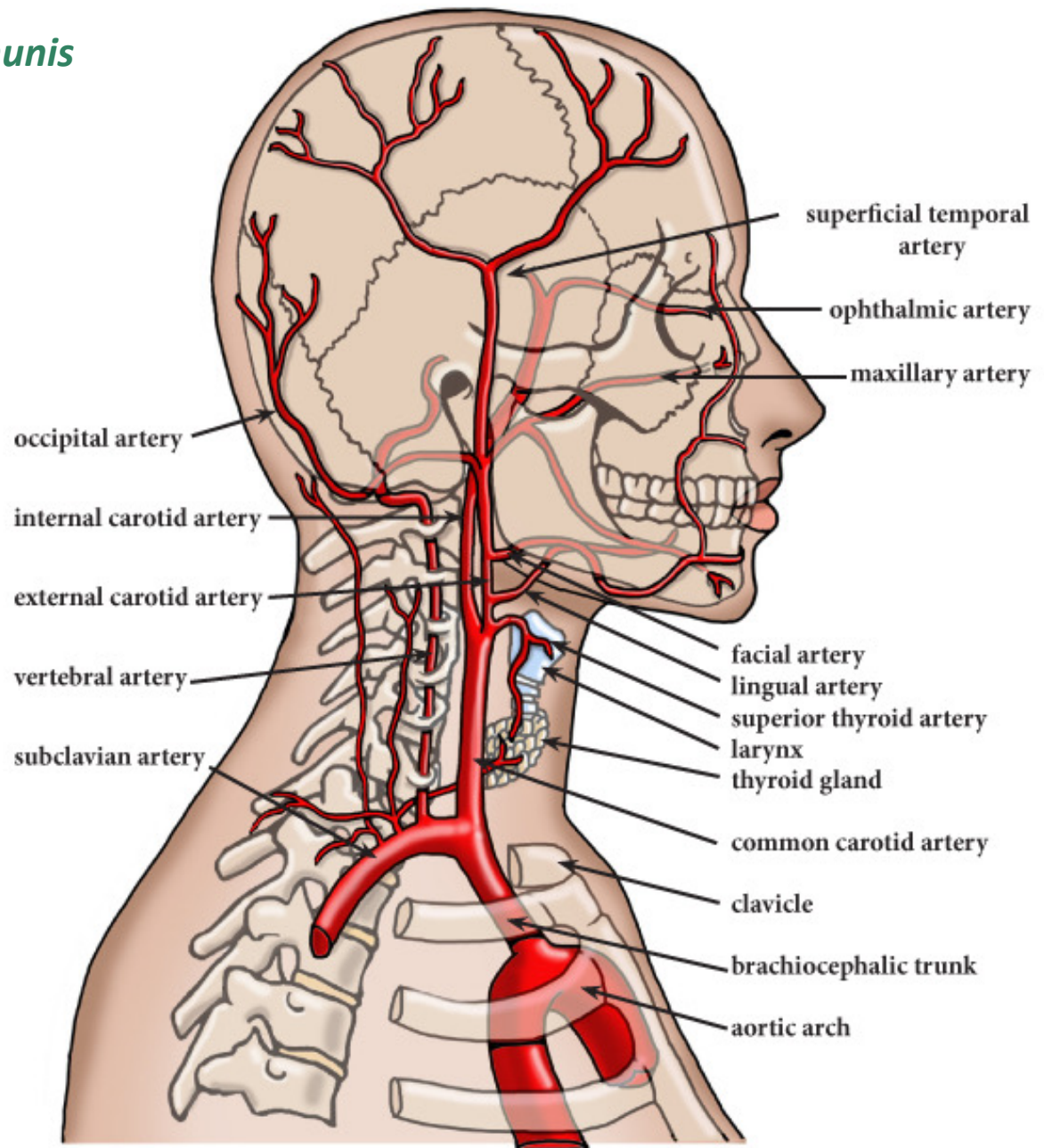
- na krku nevysílá žádné větve
- prochází do lebky přes kostěný kanál v lebeční bázi → pak se dělí na větve pro mozek, vnitřní ucho & oko

a. carotis communis

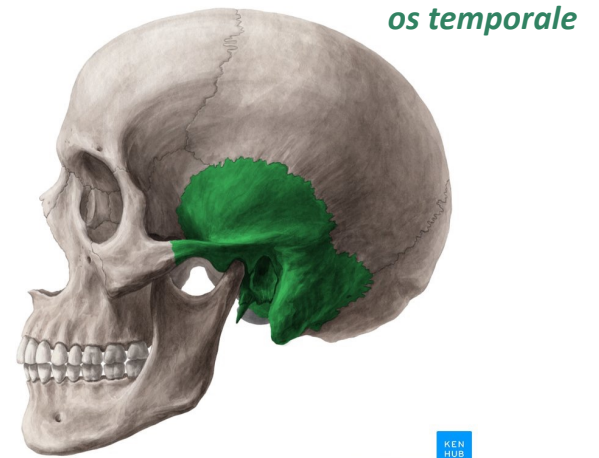
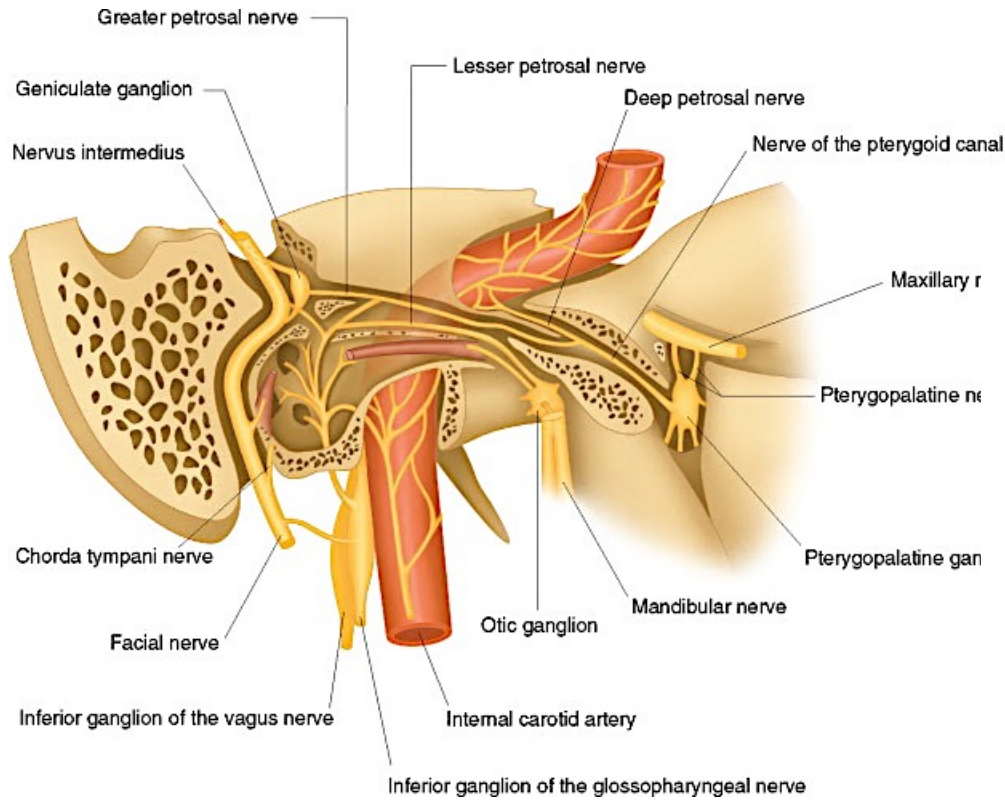
a. carotis interna

větvení *a. carotis communis*

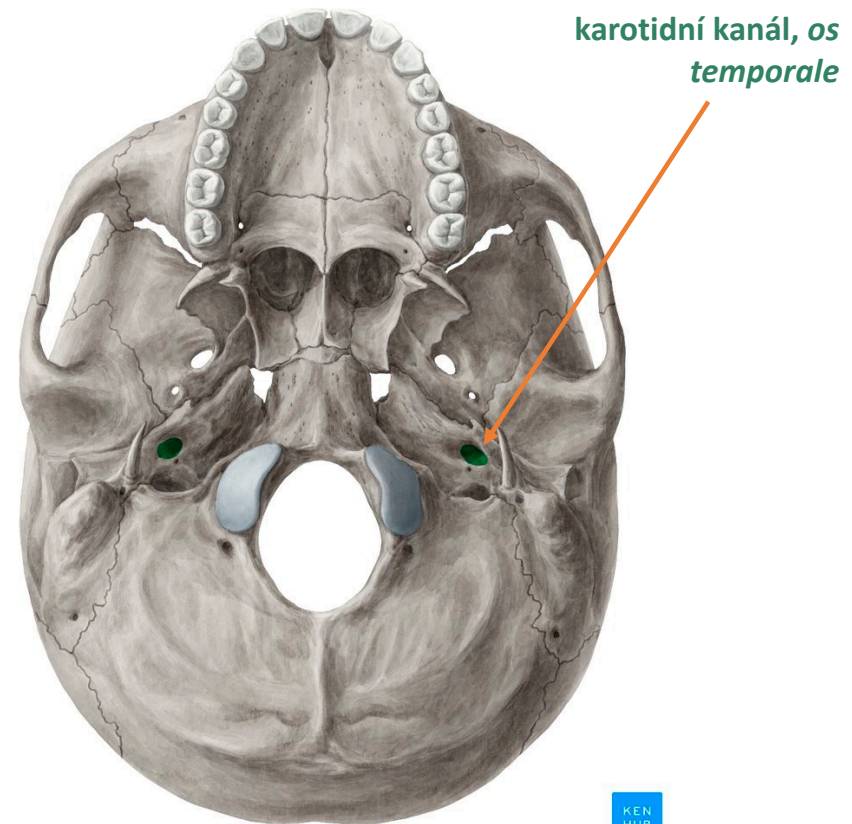

průchod *a. carotis interna* přes lebeční bázi

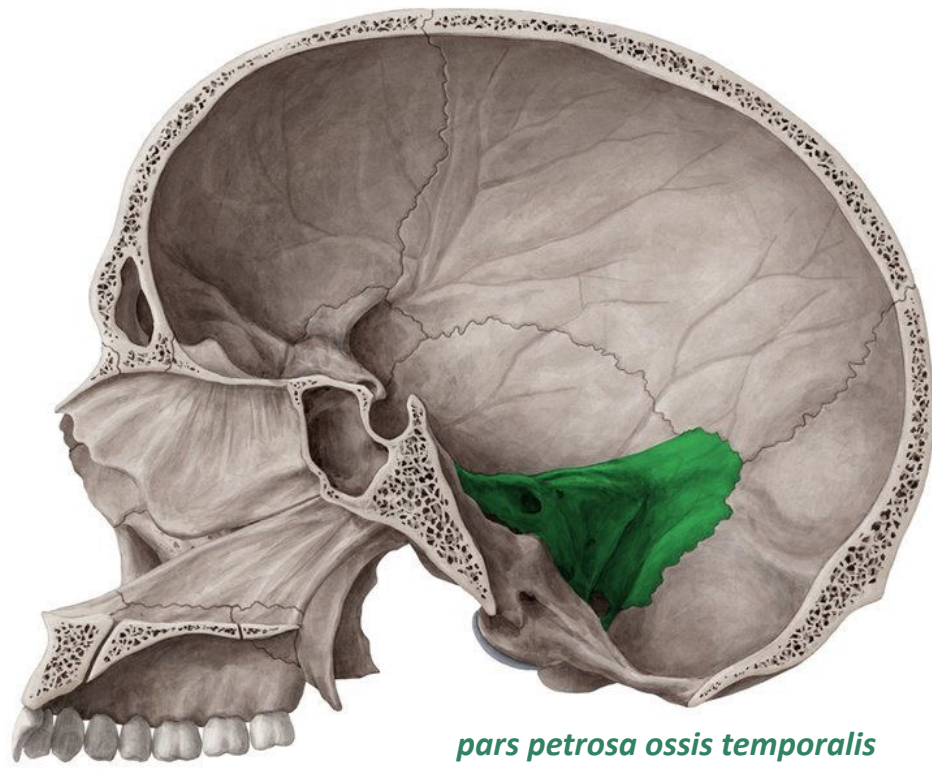

KEN HUB
© www.kenhub.com

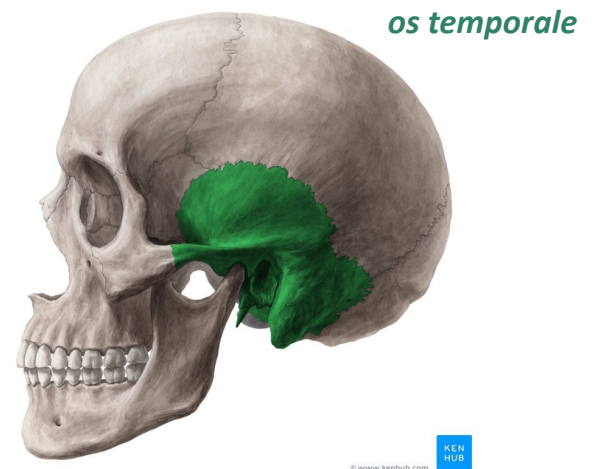

KEN HUB
© www.kenhub.com

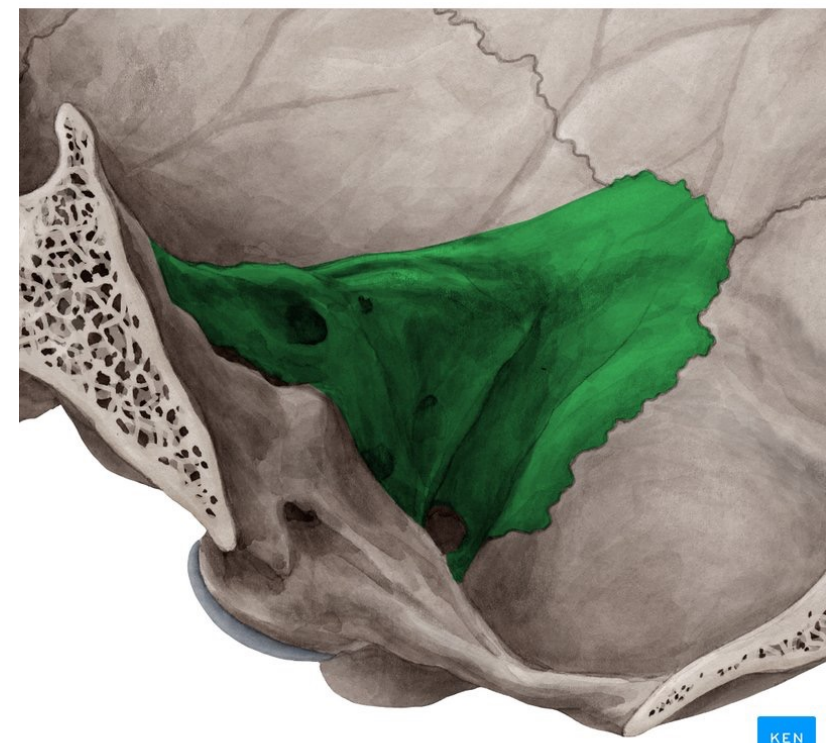
průchod *a. carotis interna* přes lebeční bázi

pars petrosa ossis temporalis

os temporale

Cirkulace tepenné krve

Aortální systém – *arcus aortae*:

Podklíčková tepna - pravá & levá (*a. subclavia sinistra & dextra*)

- probíhá přes plicní hrot, mezi klavikulou & 1. žebrem → směřuje do podpažní jámy
- svými větvemi zásobuje **celou horní končetinu & některé části krku** (svaly krku & lopatky, štítnou žlázu)

Větvení:

→ → páteřní tepna (*a. vertebralis*)

- vstupuje do otvoru v *proc. transversus* C6
- dále prochází všemi krčními obratli až k atlasu, který obtáčí
- vstupuje do velkého otvoru týlní kosti
- zásobuje mozek

→ → podpažní tepna (*a. axillaris*)

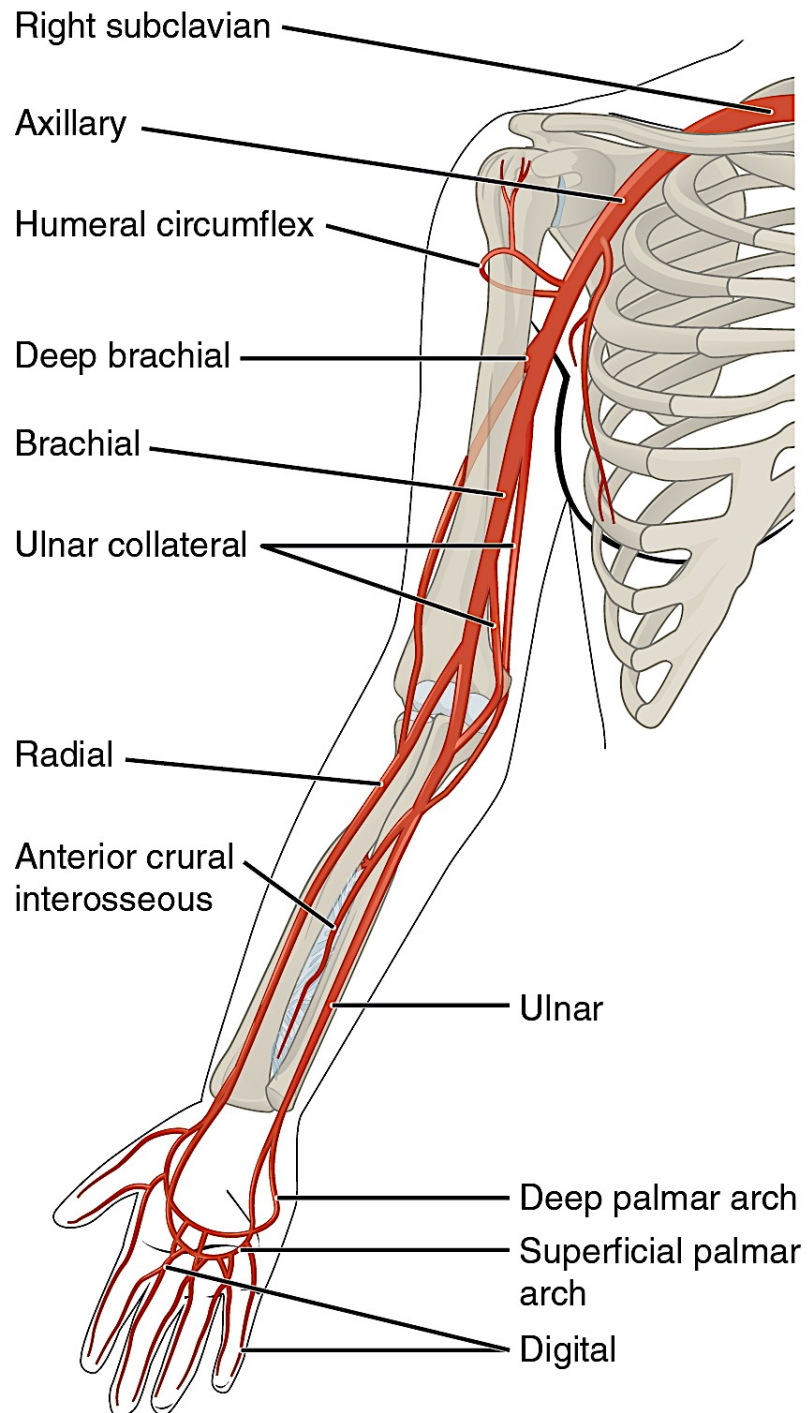
- odstupuje z *a. subclavia* v podpažní jámě
- zásobuje stěnu hrudníku, prsní svaly, svaly ramene & ramenní kloub
- **hlavní větve** – zásobují různé části paže & předloktí až k prstům:

→ **pažní tepna** (*a. brachialis*) – vychází z podpažní, dále se větví:

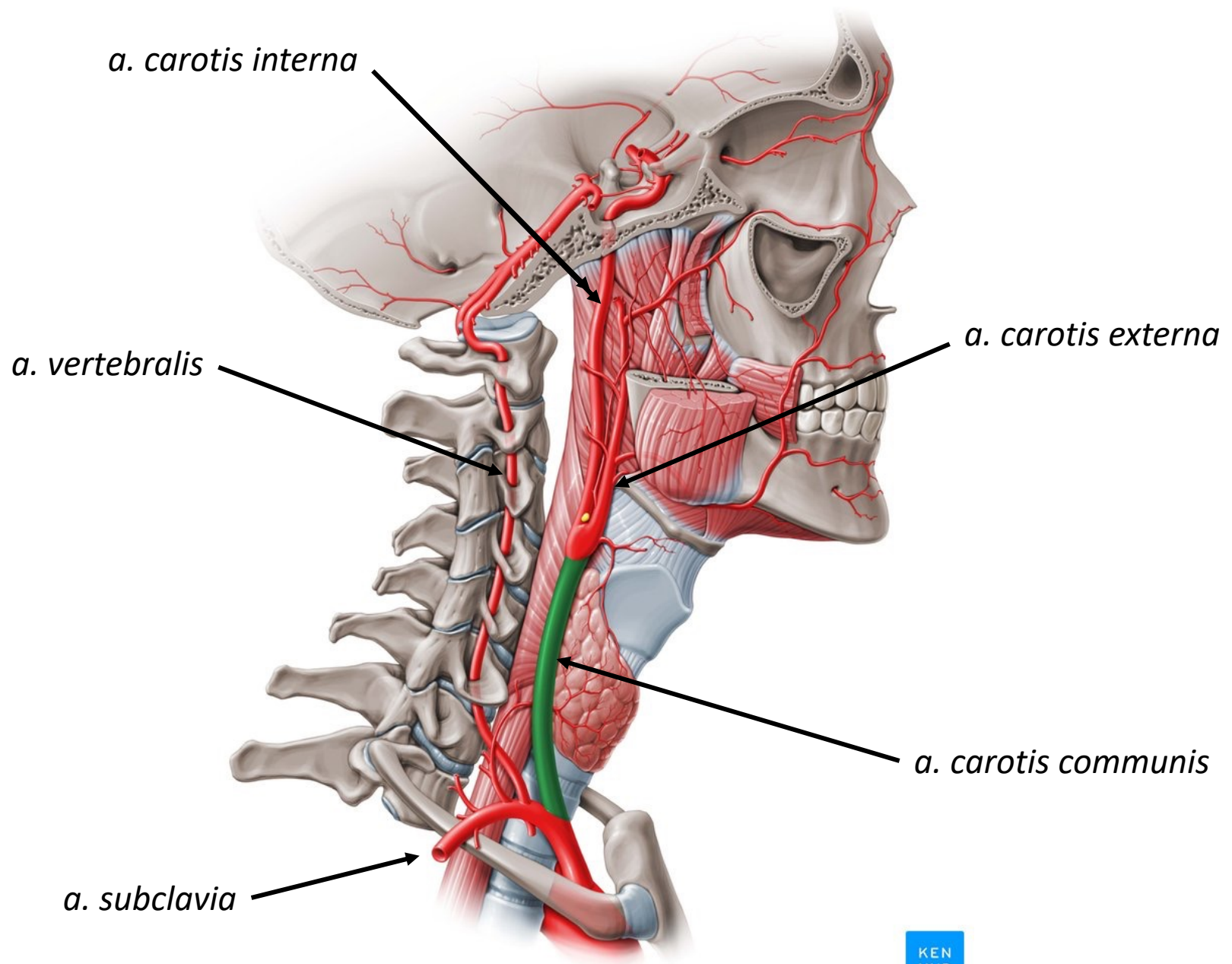
→ **vřetenní tepna** (*a. radialis*)

→ **loketní tepna** (*a. ulnaris*)

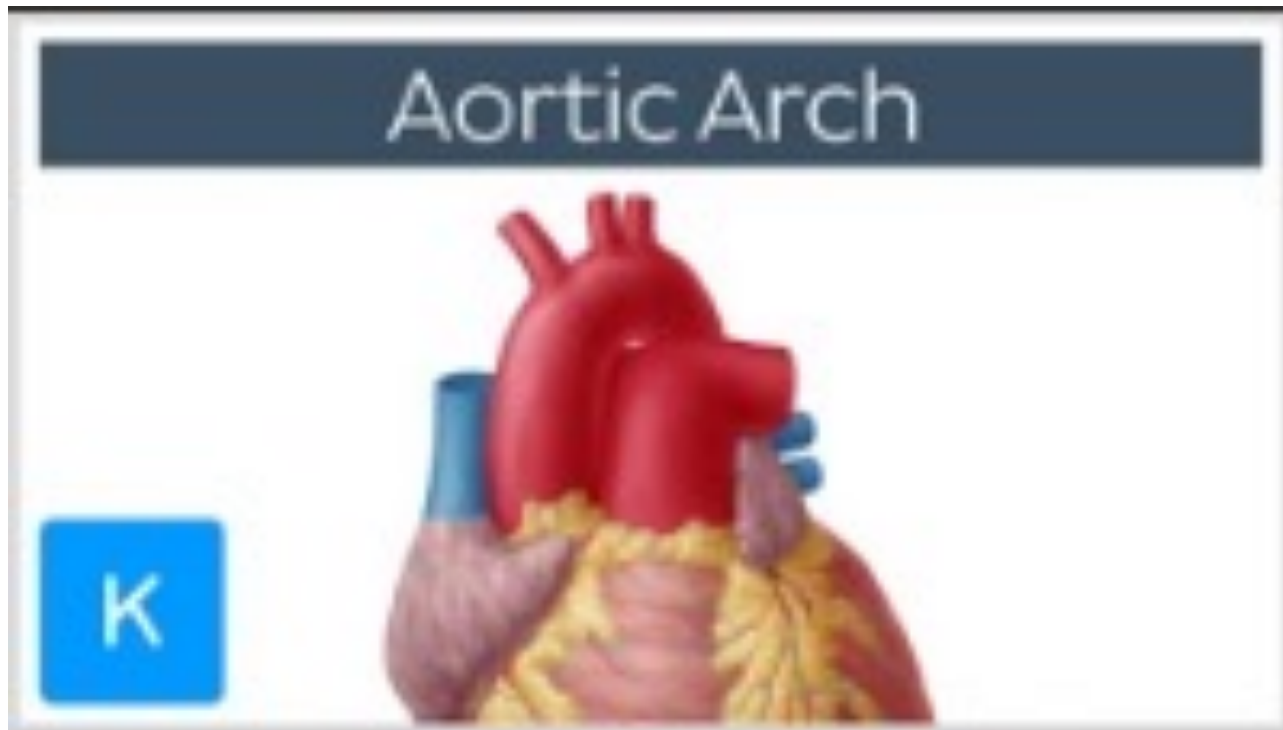
- vydává **aa. interossei** – jejichž větve tvoří **arcus palmaris** (*profundus, superficialis*)

<https://www.youtube.com/watch?v=7IZ30V75a34>

Cirkulace tepenné krve

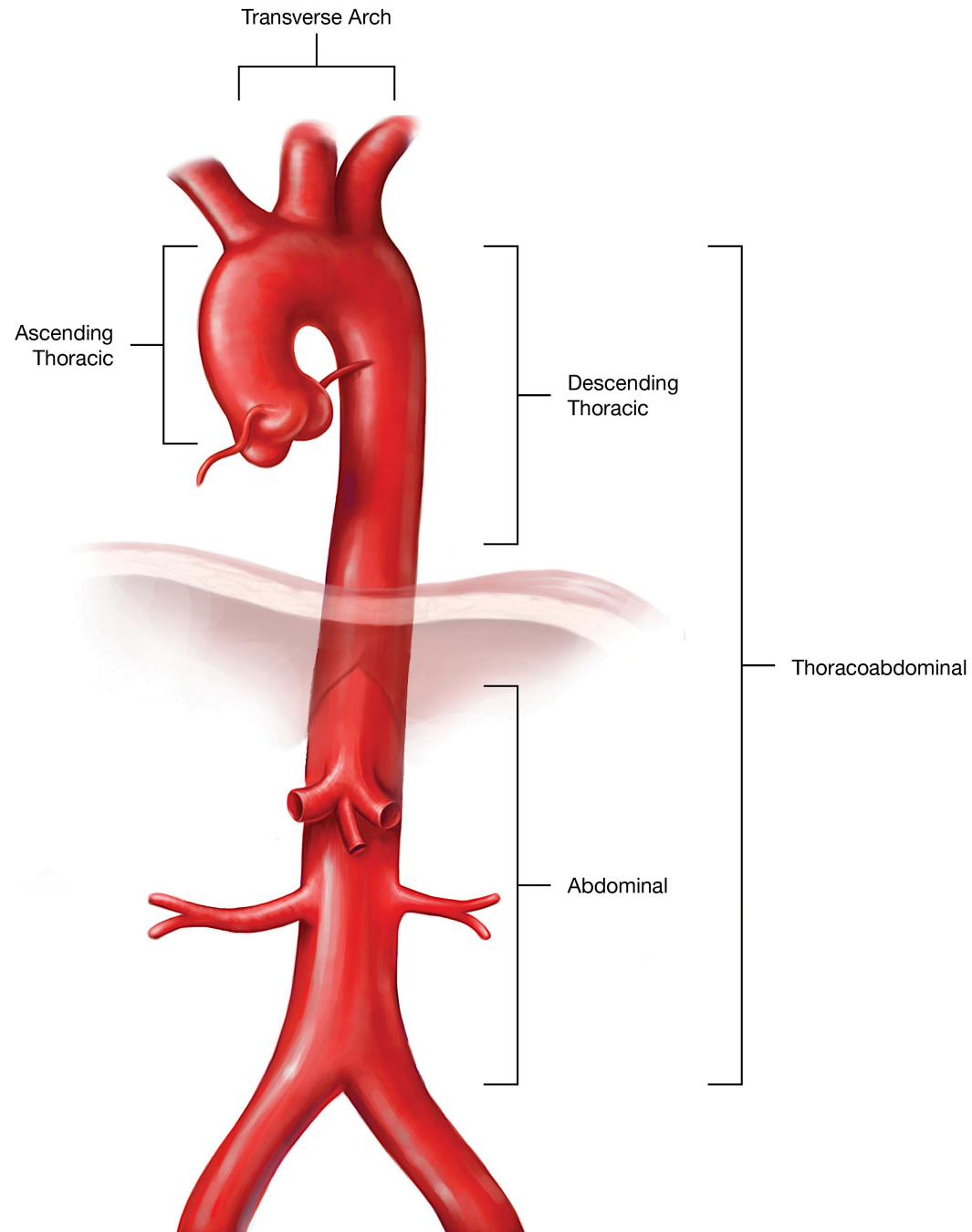
Aortální systém:

Hrudní aorta (*aorta thoracica*)

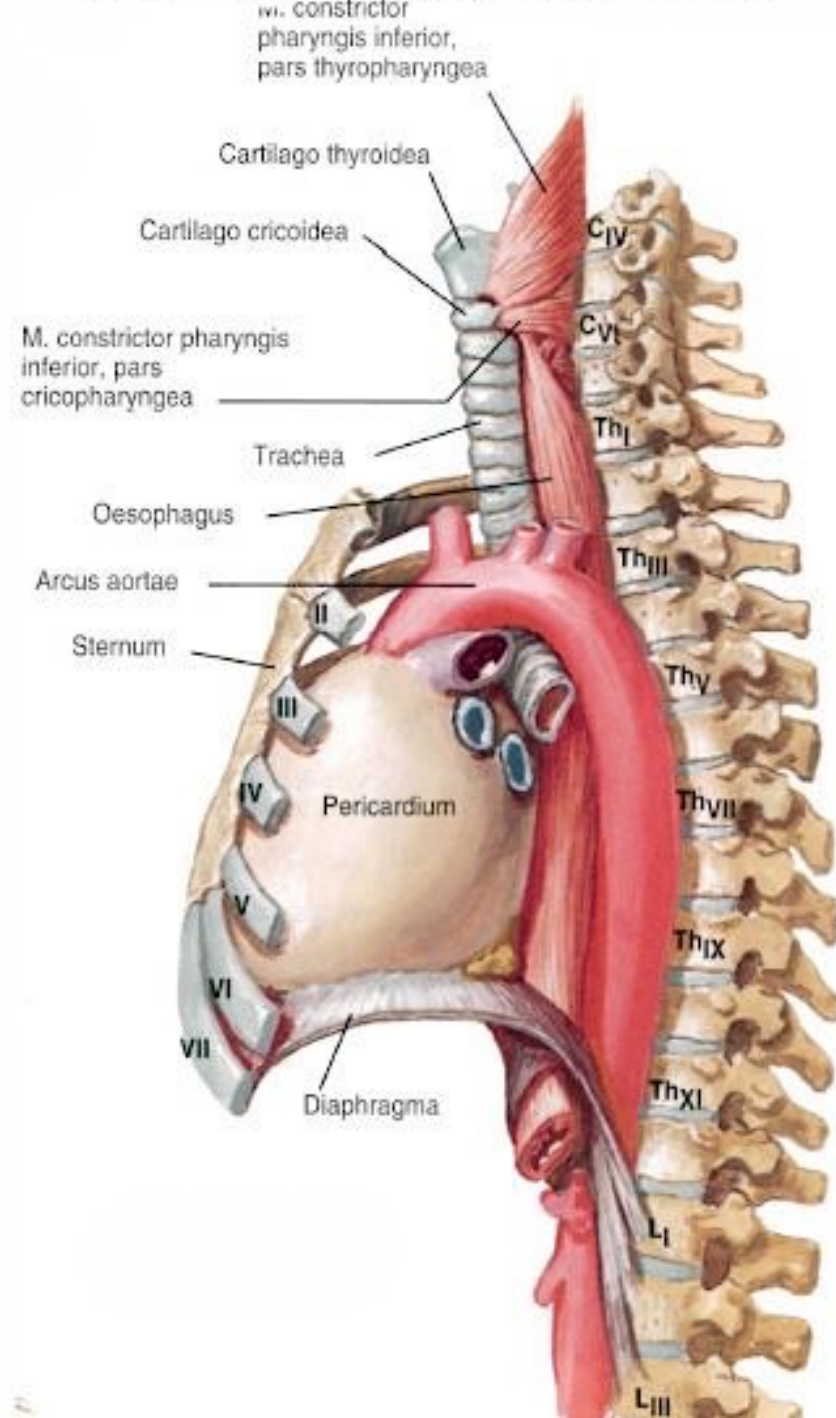
- plynulé pokračování aortálního oblouku v *aorta descendens* – přechod v úrovni Th3-Th4
- prochází vlevo & dorsálním směrem, poté se před jícnem stočí kaudálně podél páteře (po levé straně obratlů), sestupuje k bránici
- přechází v břišní aortu při průchodu bránicí (*hiatus aorticus*) v úrovni Th12
- ventrálně před aortou probíhá jícen, mezi nimi je *ductus thoracicus*

Větvení – hlavní větve (parietální & viscerální):

- pro mezižeberní prostory (3-11. mezižebří; *aa. intercostales posteriores*)
- plíce
- bránici (*a. phrenica superior*)
- stěna jícnu (*rami oesophagei*)
- stěny průdušek (*rr. bronchiales*)
- osrdečník (*rr. pericardiaci*)
- kůži na hrudníku (*ramus cutanei lateralis, rr. mammarii laterales*)
- orgány mediastina (*rr. mediastinales*)
- páteřní kanál & míchu
- přední úsek břišních svalů

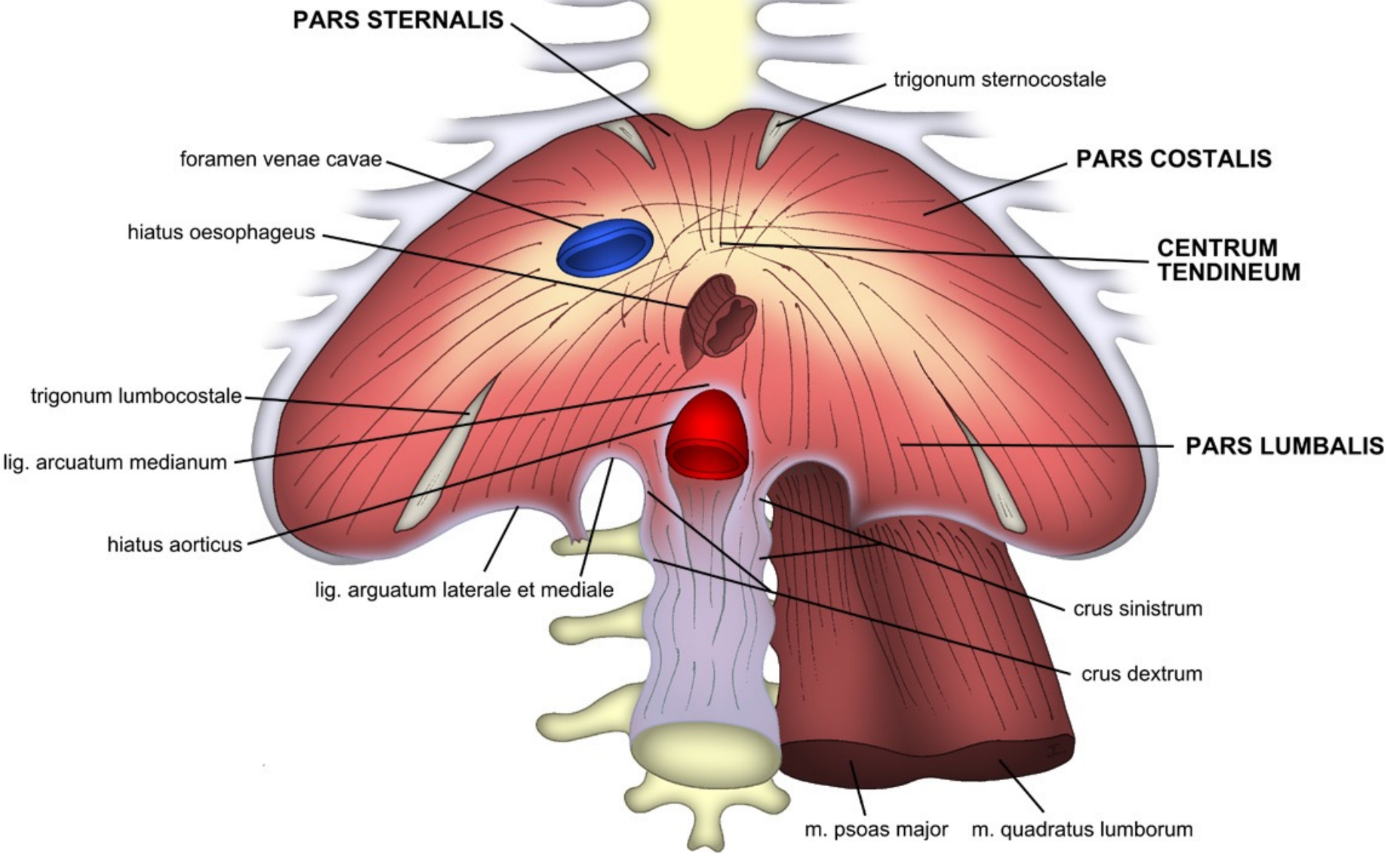

**průběh aortálního oblouku,
laterální pohled zleva**

DIAPHRAGMA

<https://www.youtube.com/watch?v=u4lBwY3Gwgs>

Thoracic Aorta

Cirkulace tepenné krve

Aortální systém:

Břišní aorta (*aorta abdominalis*)

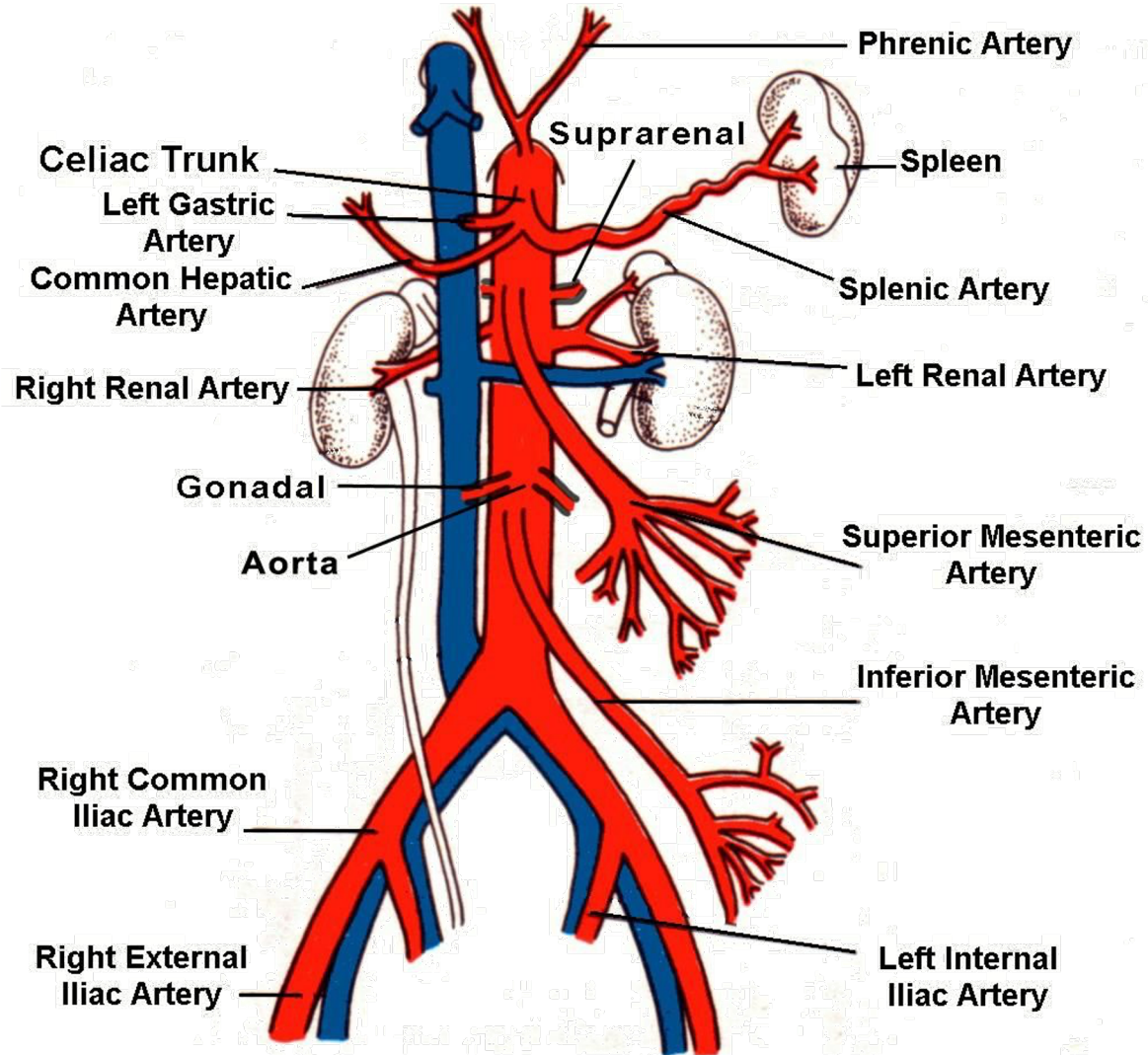
- probíhá od bránice (Th12) k L4 → dělí se na společné kyčelní tepny
- opět běží podél páteře, po levém boku *vena cava inferior*
- zásobuje krví břišní orgány, zádové svaly, svaly břišní stěny & části bránice, pohlavní orgány, dolní končetiny

Dva typy větví:

- větve pro břišní stěnu (*aa. phrenicae inferiores, aa. lumbales, a. sacralis mediana, aa. iliacae communes*)
- orgánové větve (párové i nepárové)

I. Párové orgánové větve:

- ledvinové tepny (*aa. renales*)
- nadledvinkové tepny (*aa. suprarenales*)
- vaječnickové tepny (*aa. ovaricae*) / tepny varlete (*aa. testiculares*)
- končí u bifurkace, kde se dělí na 2 kyčelní tepny

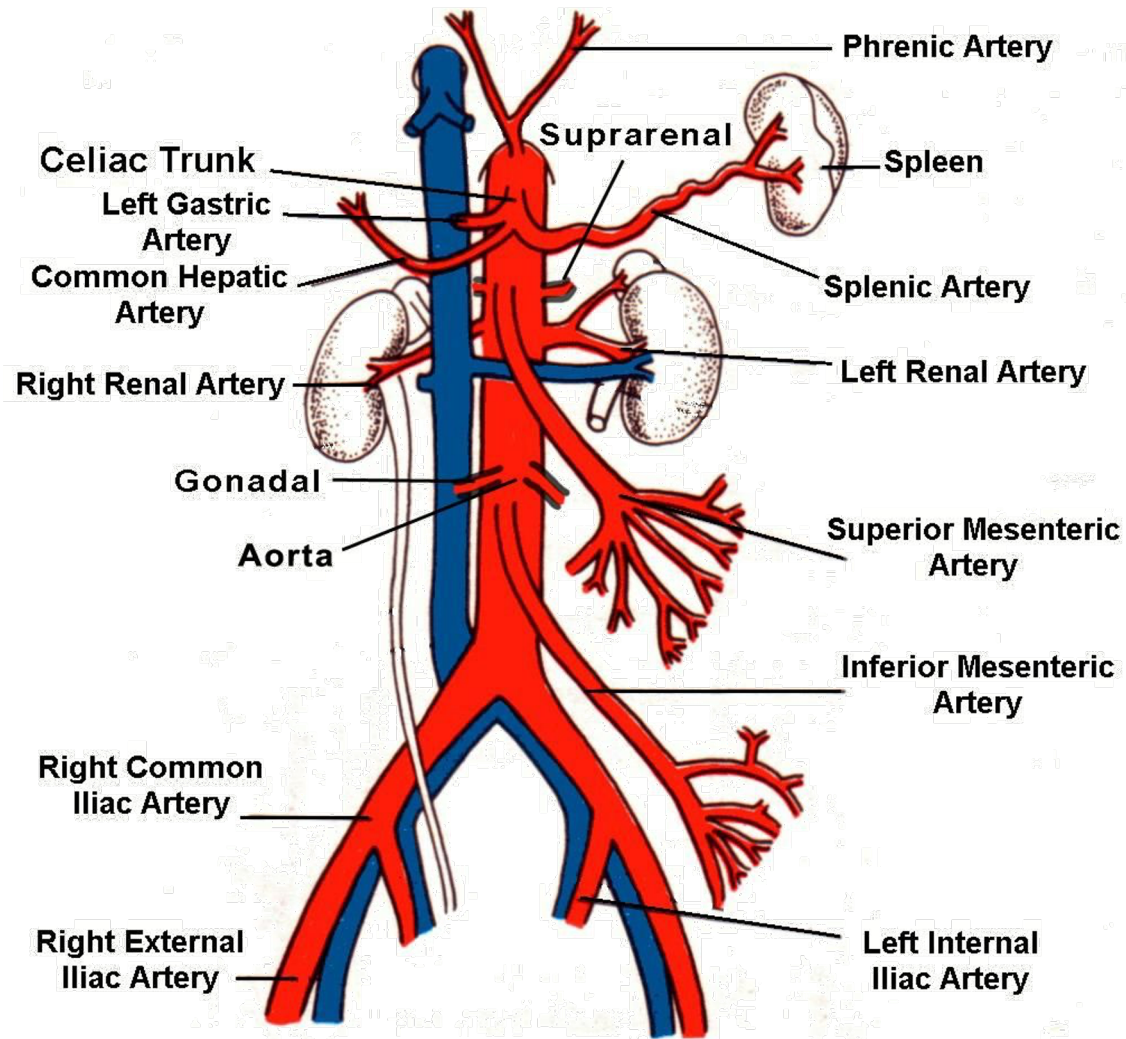
Cirkulace tepenné krve

Aortální systém:

Břišní aorta (*aorta abdominalis*)

II. Nepárové orgánové větve:

- trojdílná útrobní tepna (*truncus coeliacus*)
  - krátká větev v úrovni Th12/L1, hned se dále větví:
    - → *a. splenica* – část žaludku, tělo & ocas pankreatu, slezina
    - → *a. gastrica sinistra* – část žaludku & jícnu
    - → *a. hepatica communis* – část žaludku, duodenum, část pankreatu, játra, žlučník
- horní tepna okruží (*a. mesenterica superior*) – duodenum, jejunum, ileum, *colon ascendens*, *colon transversum*
- dolní tepna okruží (*a. mesenterica inferior*) – část *colon transversum*, zbytek kolonu až po rektum
- slezinná tepna (*a. lienalis*)

Cirkulace tepenné krve

Aortální systém:

Společné kyčelní tepny

(*a. iliaca communis sinistra & dextra*)

- po krátkém proběhu se dělí na vnitřní & zevní větve

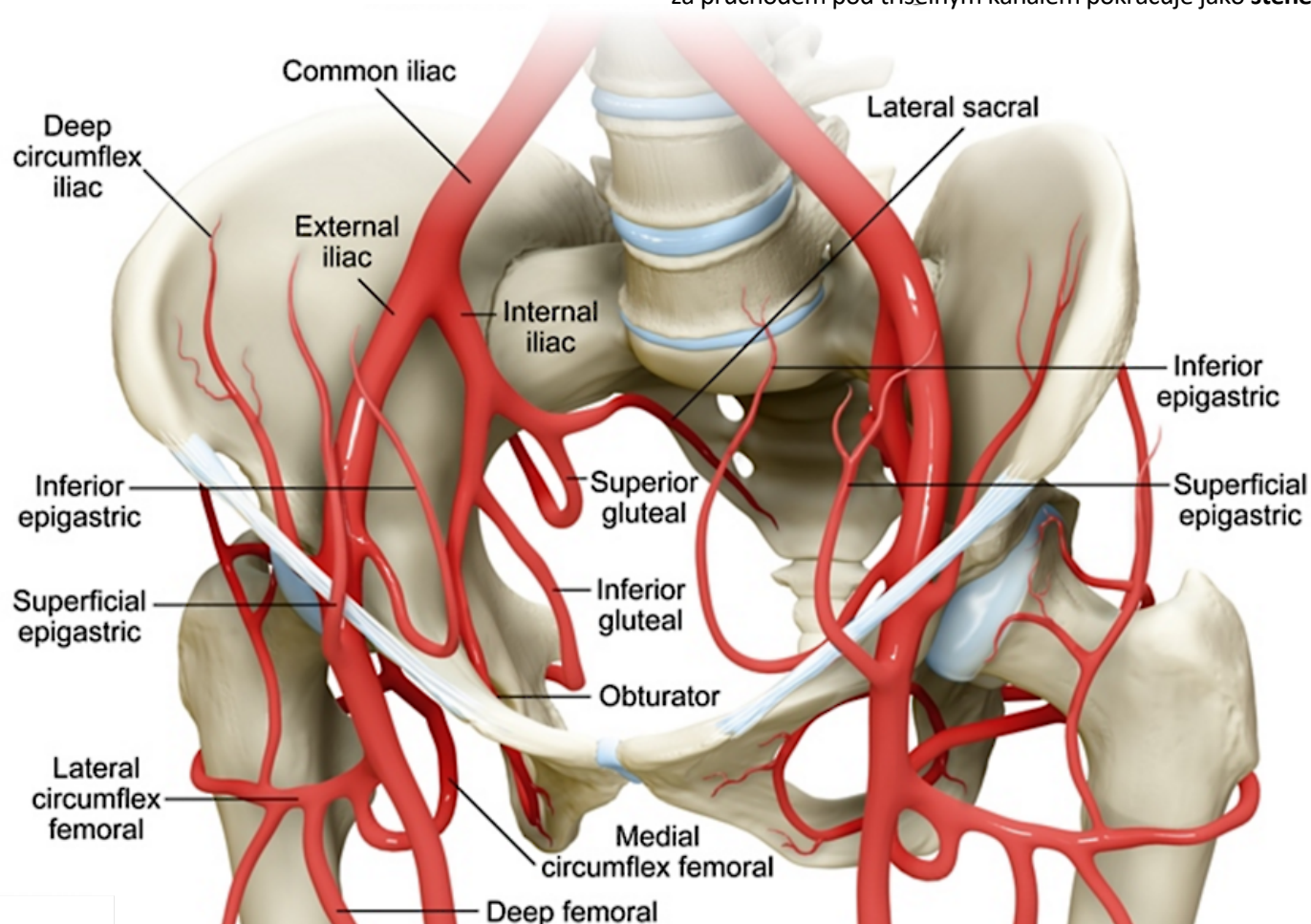
Větvení:

→ **vnitřní kyčelní tepna (*a. iliaca interna*)**

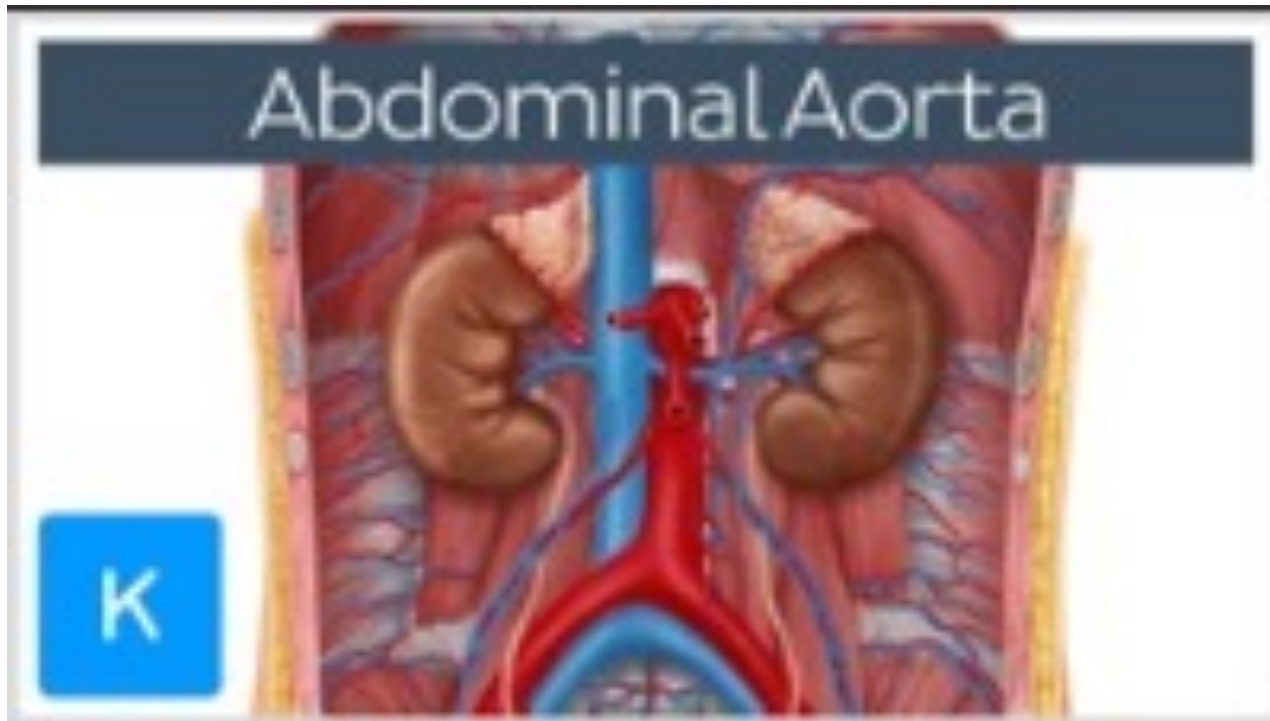
- odstupuje od společné ve výši křížokyčelního kloubu
- větve pro stěnu malé pánve, hýžďové svaly & nějaké svaly stehna
- orgánové větve – pro močový měchýř, prostatu, pochvu, dělohu, zevní pohlavní orgány & dolní úsek konečníku

→ **zevní kyčelní tepna (*a. iliaca externa*)**

- hlavní přívodní tepna pro dolní končetiny
- za průchodem pod tříselným kanálem pokračuje jako **stehenní tepna**

<https://www.youtube.com/watch?v=oLIInnRLaGZc>

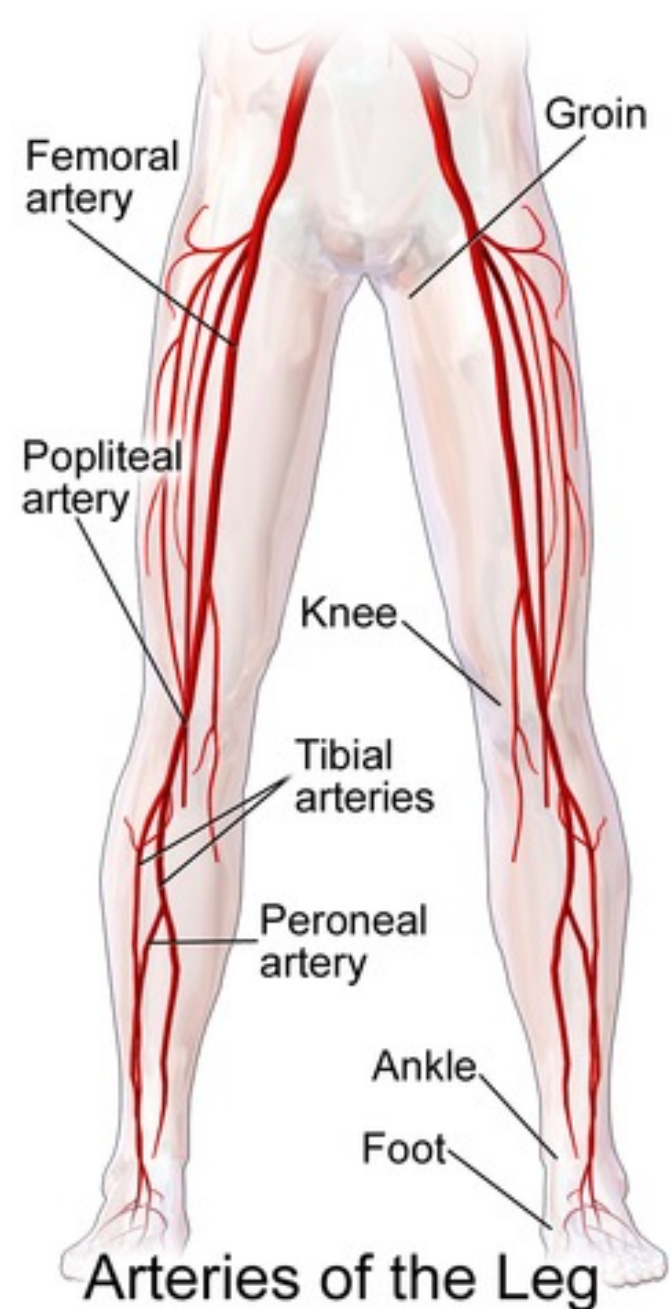

Cirkulace tepenné krve

Aortální systém:

Stehenní tepna (*a. femoralis*)

- průběh po vnitřní & přední straně stehna do podkolenní jámy s
- **hlavní větve** – zásobují různé části kolena & bérce až k prstům:
  - větve pro podkoží podbřišku, pubickou oblast (*a. circumflexa ilium superficialis*)
  - **zákolenní tepna** (*a. poplitea*)
    - → **přední holenní tepna** (*a. tibialis anterior*)
    - → **zadní holenní tepna** (*a. tibialis posterior*)
    - → *arteriae plantaris medialis et lateralis* → tvoří *arcus plantaris profundus*

Cirkulace žilní krve

Žíly odvádí krev z tkání & orgánů do 3 žilních systémů:

- systém horní duté žíly
- systém dolní duté žíly
- systém vrátnicové žíly

Systém horní duté žíly (*vena cava superior*)

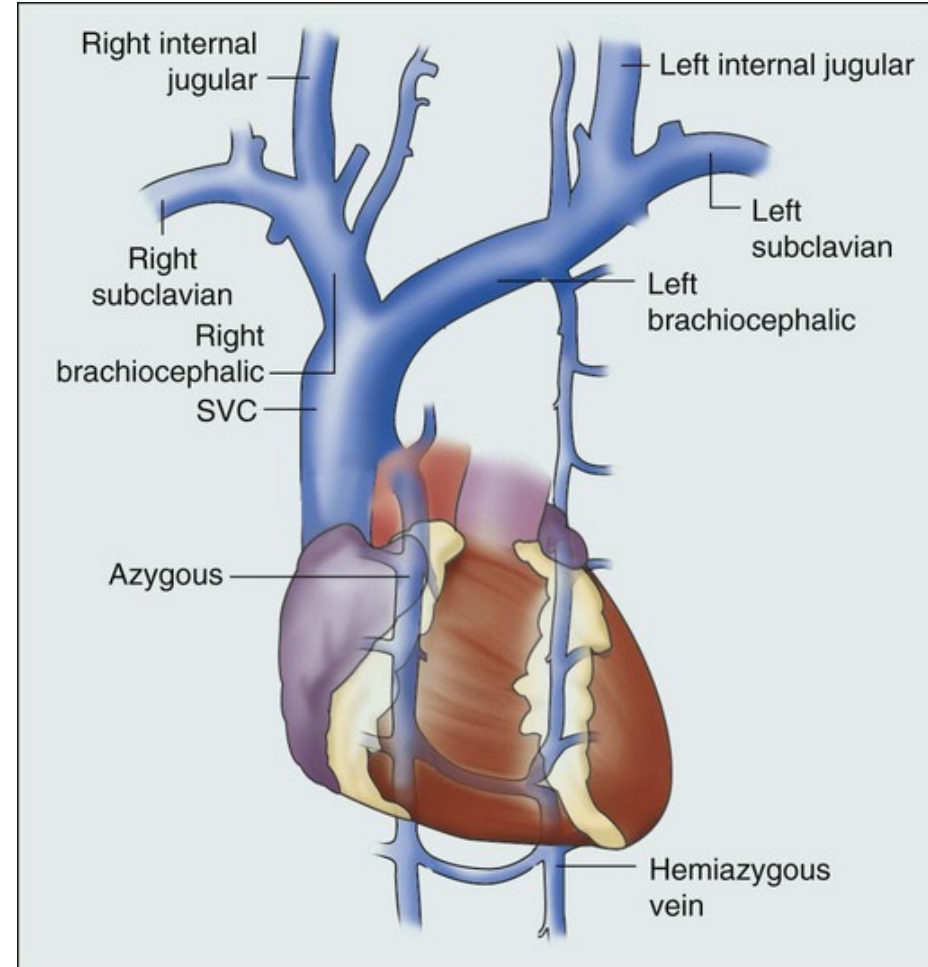
- velká & velmi krátká žíla, která odvádí krev z **hlavy, krku, horních končetin, hrudníku & z části břišní stěny**, následně ústí do PP
- vzniká ve středním & horním mediastinu spojením **2 hlavopažních žil**
- probíhá souběžně s pravým okrajem sternu vedle aorty & vstupuje do perikardu, ústí do PP

→ hlavopažní žíla (*v. brachiocephalica sinistra et dextra*)

- vznikají za sternoklavikulárním kloubem spojením vnitřní hrdelnice & podklíčkové žíly

→→ hrdelní žíly (*v. jugularis interna et externa*)

- nacházejí v krku, vnitřní v nervově-cévním svazku krčním
- vnitřní běží pod *m. sternocleidomastoideus*
- hlavní žíly, která odvádí krev z krku & hlavy (z mozkové tkáně & obalů, hltanu, štítné žl., obličeje, ucha, oka, etc.)
- začíná na lebeční bázi, kde do ní ústí **žilní splavy** odvádějící krev z mozku
- součást nervově cévního svazku na krku
- slévají se s *vena subclavia* & tvoří *v. brachiocephalica*

Cirkulace žilní krve

System horní duté žíly (*vena cava superior*)

→ hlavopažní žíla (*v. brachiocephalica sinistra et dextra*)

- vznikají za sternoklavikulárním kloubem spojením vnitřní hrdelnice & podklíčkové žíly

→→ hrdelní žíly (*vv. jugulares – interna, externa*)

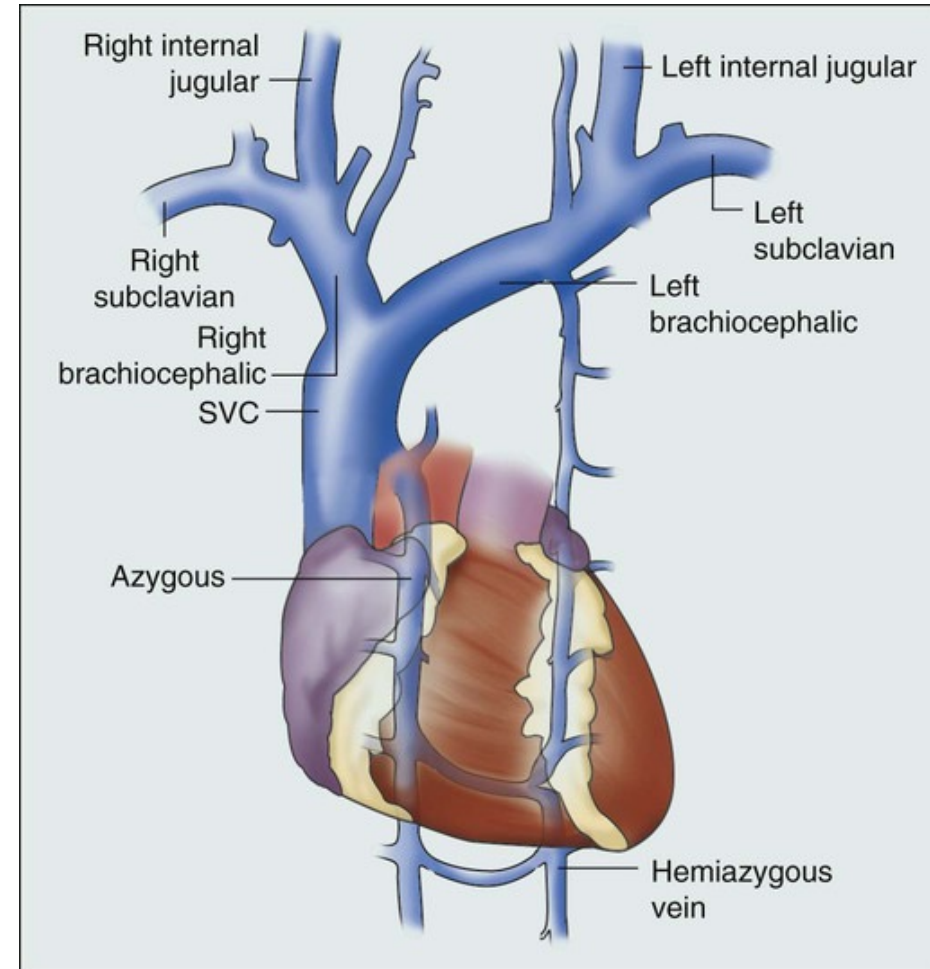
→→ podklíčková žíla (*v. subclavia dextra et sinistra*)

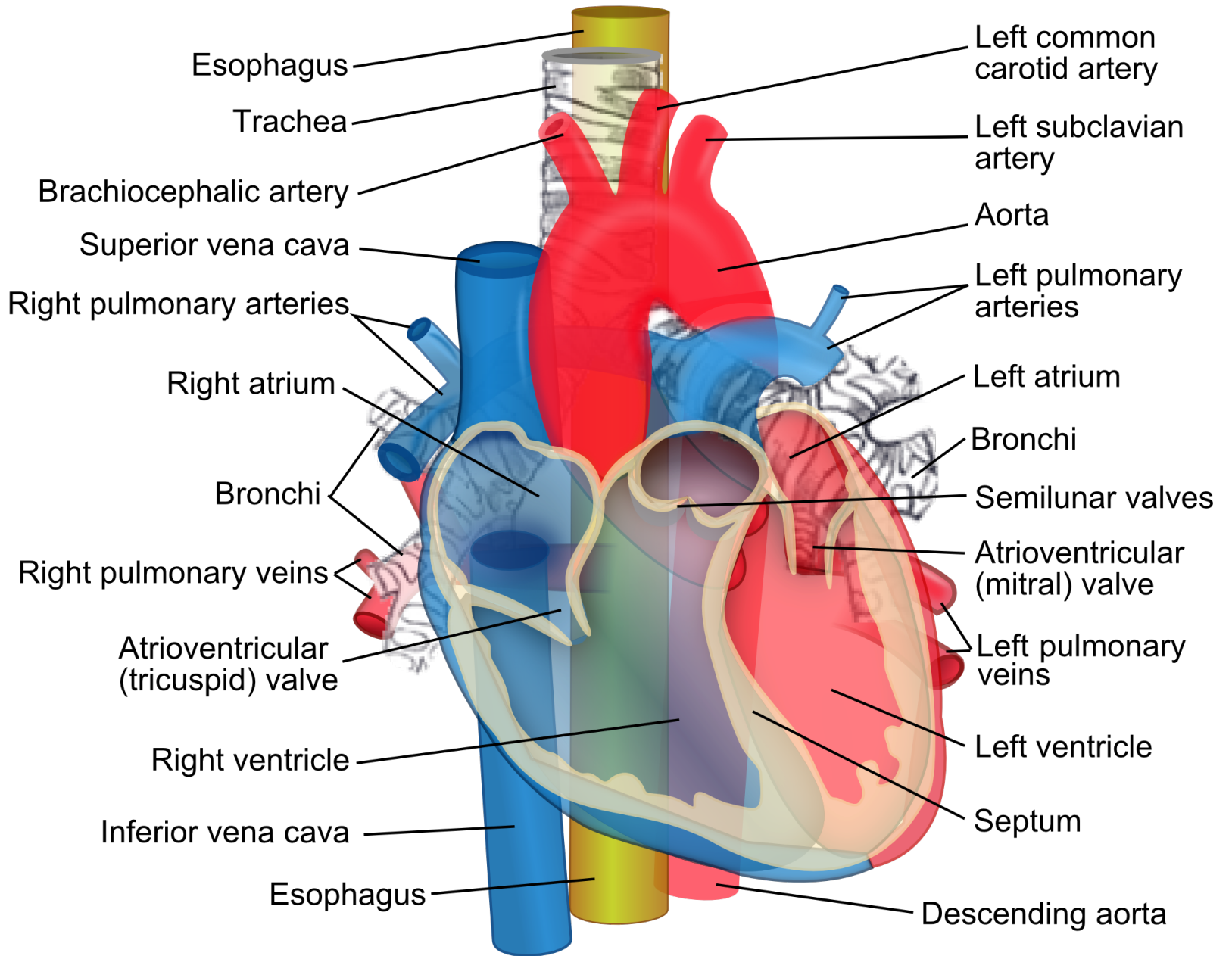
- pokračováním podpažní žíly
- odvádí krev z hlubokého žilního systému z celé horní končetiny

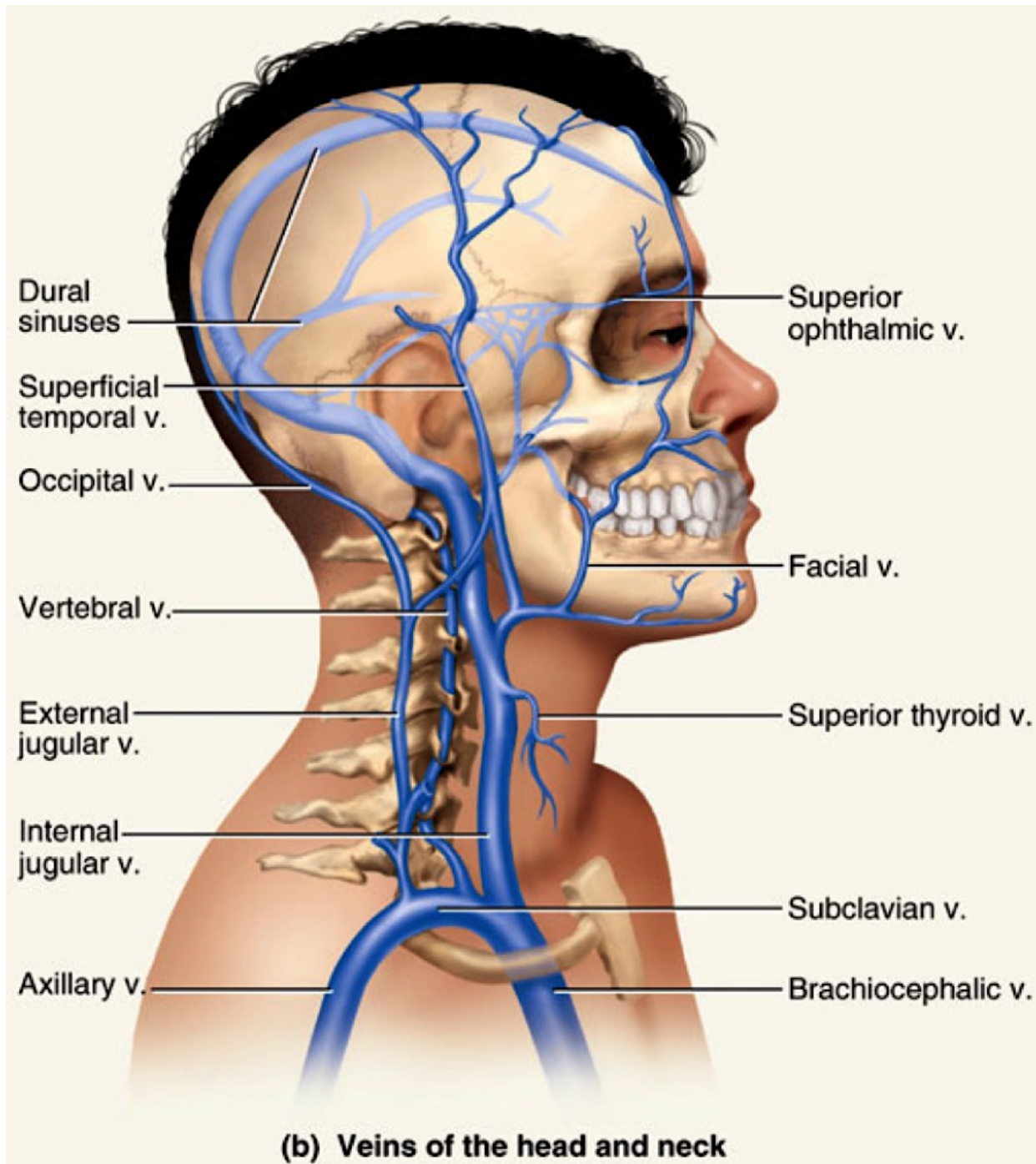
→→→ hluboké žíly horní končetiny

- odpovídají větvení tepnám horní končetiny

→ dále se vlévají do *v. cava superior* - *v. azygos* (ze zadní strany hrudní stěny), mediastinální žíly, *v. thoracica interna*

Cirkulace žilní krve

System horní duté žíly (*vena cava superior*)

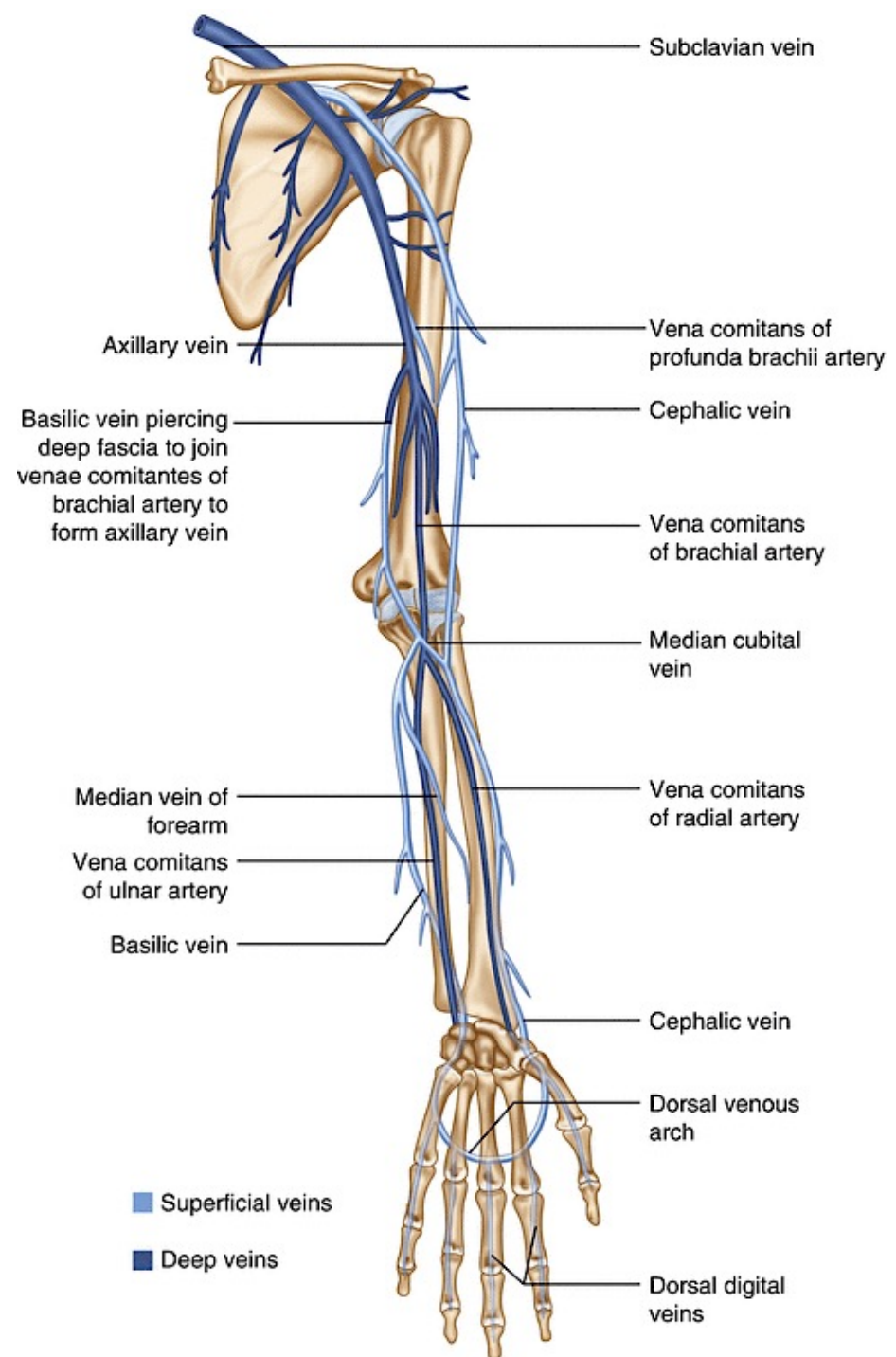
→ povrchové podkožní žíly

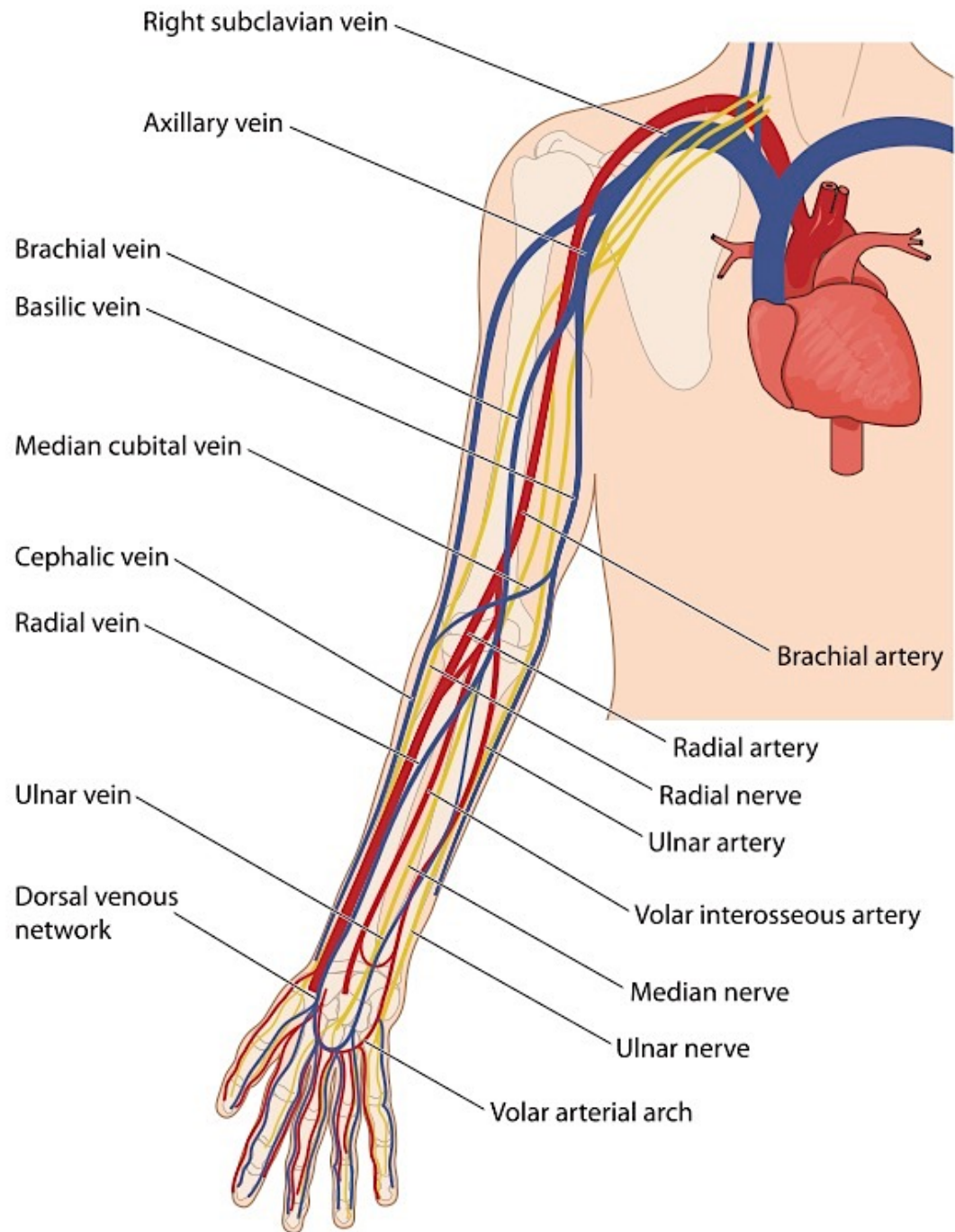
- začínají ze žilních pletení na hřbetní straně prstů & ruky

Větvení - z těchto pletení se formují 2 hlavní žíly:

→→ **královská žíla** (*v. basilica*) – na malíkové straně

→→ **hlavová žíla** (*v. cephalica*) – na palcovém okraji

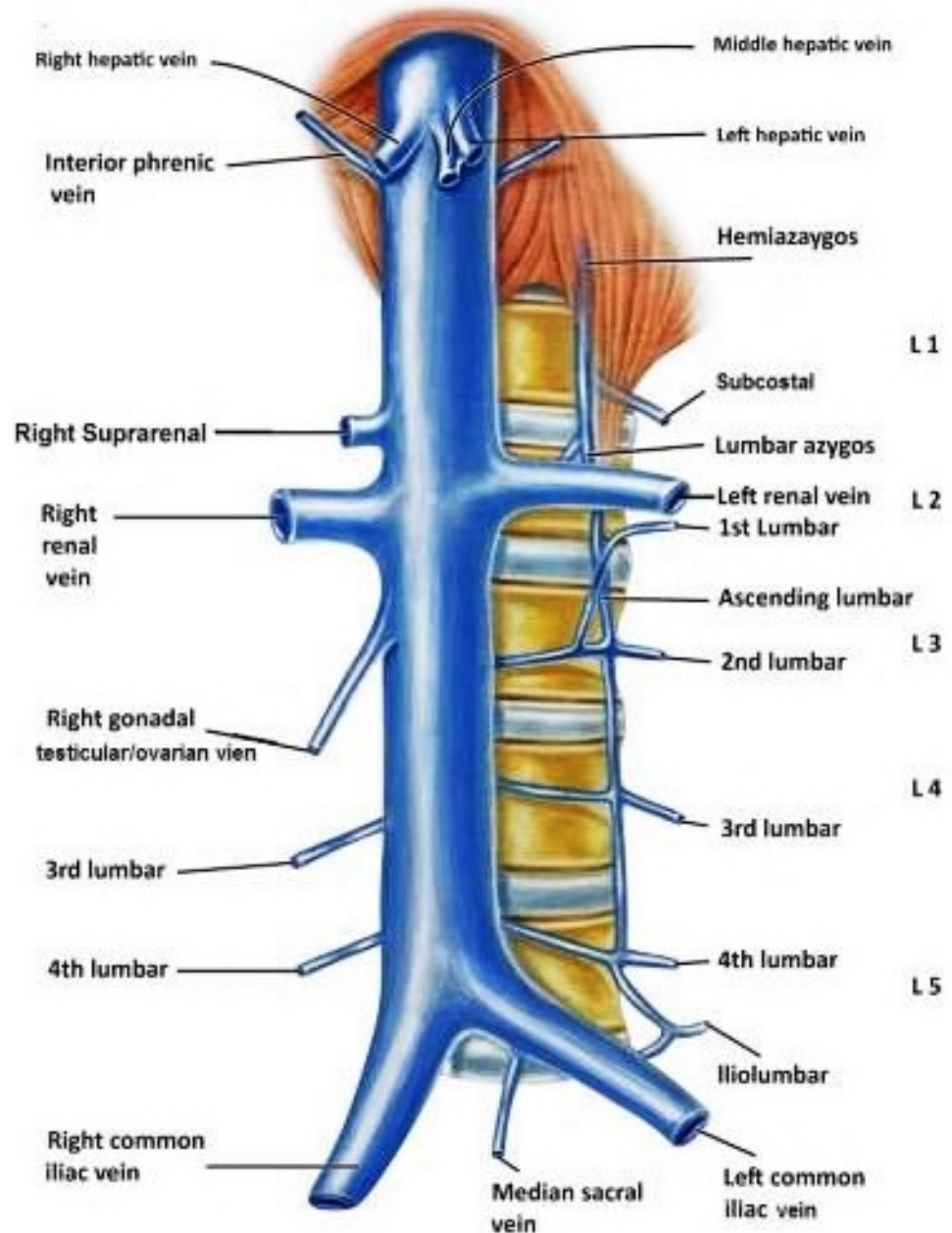
Cirkulace žilní krve

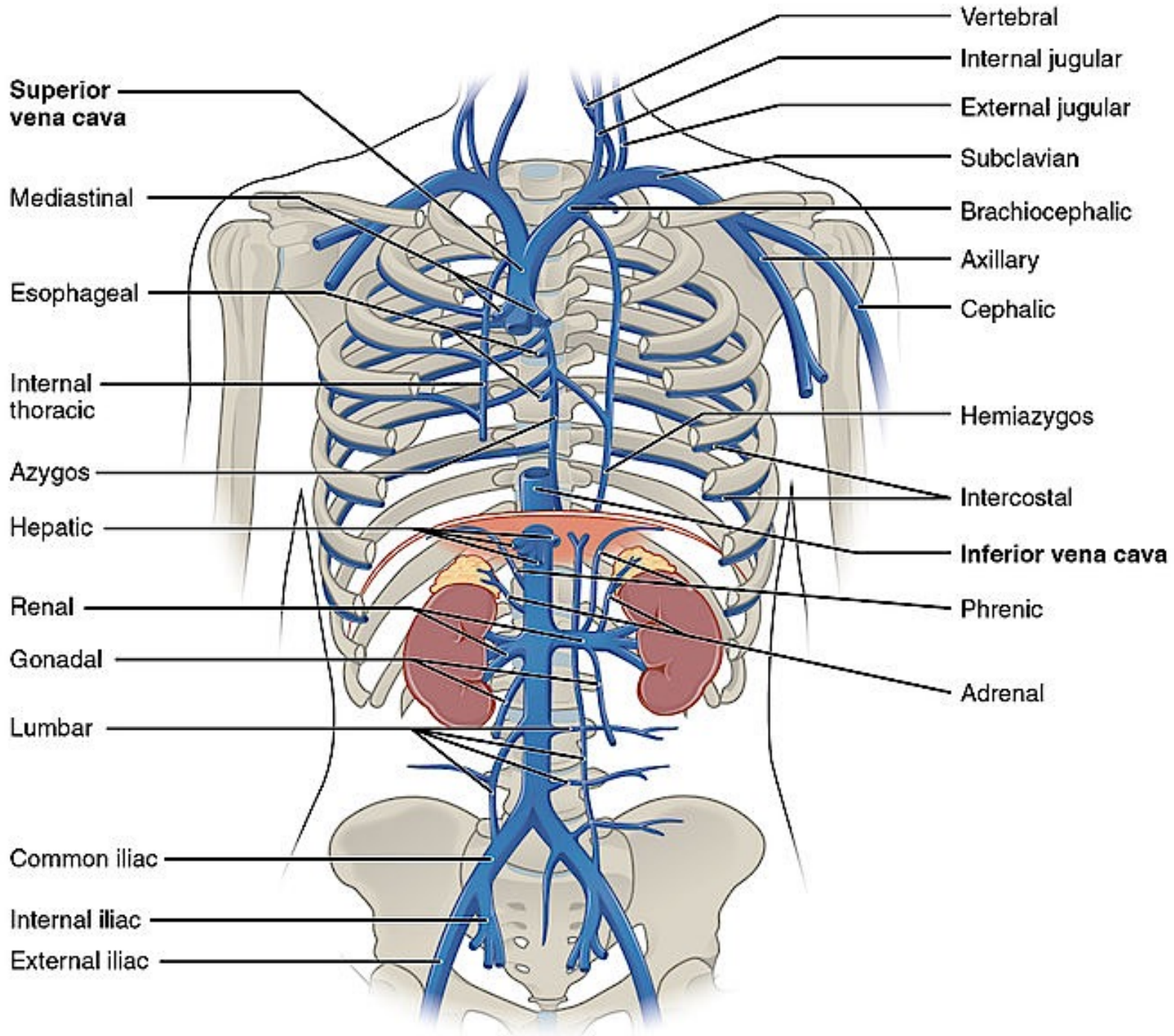
Systém dolní duté žíly (*vena cava inferior*)

- odvádí krev z **břišních, pánevních orgánů & z dolní končetiny**
- ústí do PP, společně s *v. cava superior*
- vzniká spojením **2 společných kyčelních žil**
- probíhá v retroperitoneu vpravo od páteře & od aorty, kraniálním směrem k bránici, podbíhá játra (*impressio v. cavae*)
- má smíšené parietální & viscerální přítoky

Větvení (sbíhající se):

- **společná kyčelní žíla** (*v. iliaca communis dextra et sinistra*)
  - jejich spojením vzniká *v. cava inferior* v úrovni
  - odvádí krev z dolní končetiny & zčásti z pánve
- **orgánové žíly v břišní dutině**
  - přítoky z párových břišních & pánevních orgánů
    - lumbální žíly (*vv. lumbales*)
    - pravá gonadální žíla (*v. ovarica dx. / testicularis dx.*)
    - ledvinné žíly (*vv. renales*)
    - nadledvinné žíly (*v. suprarenales dx.*)
    - jaterní žíly (*vv. hepaticae*)
    - dolní brániční žíly (*vv. phrenales inferiores*)
- **hluboké žíly dolní končetiny** odpovídají větvení tepnám dolní končetiny

Superior vena cava
 Mediastinal
 Esophageal
 Internal thoracic
 Azygos
 Hepatic
 Renal
 Gonadal
 Lumbar
 Common iliac
 Internal iliac
 External iliac

Vertebral
 Internal jugular
 External jugular
 Subclavian
 Brachiocephalic
 Axillary
 Cephalic
 Hemiazygos
 Intercostal
Inferior vena cava
 Phrenic
 Adrenal

Cirkulace žilní krve

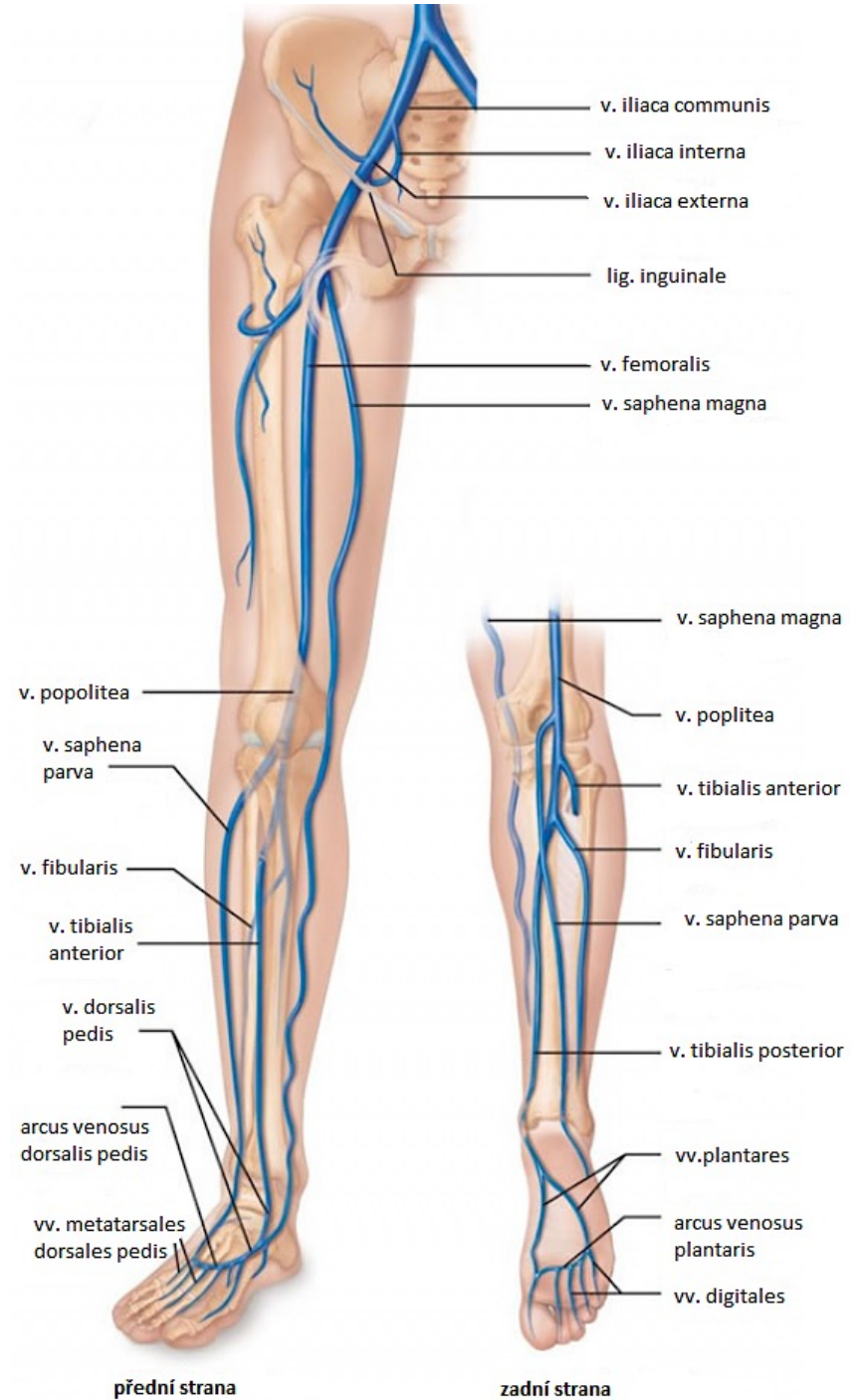
System dolní duté žíly (*vena cava inferior*)

→ povrchové podkožní žíly

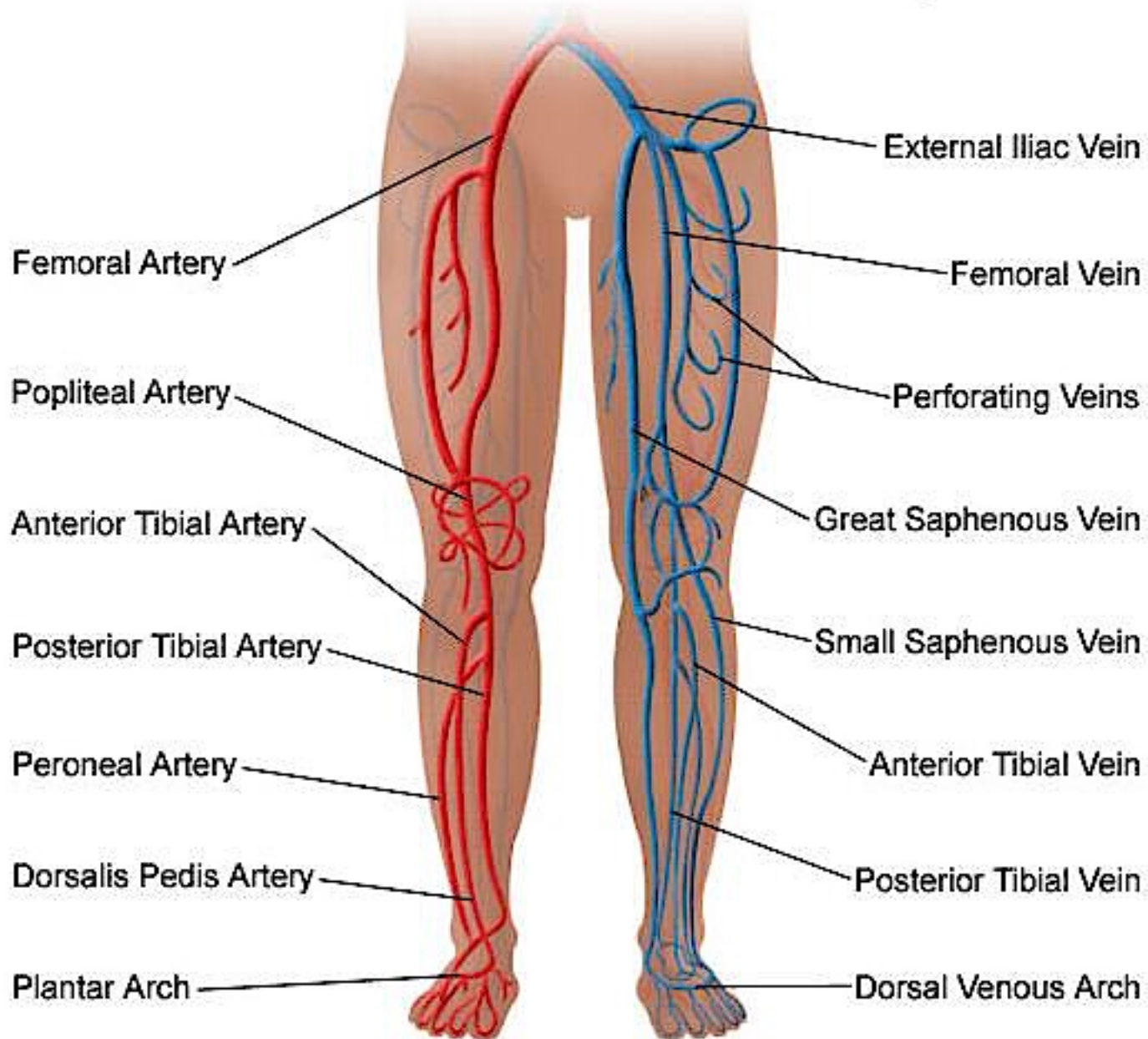
- tvoří 2 žilní kmeny:

→→ **v. saphena magna** – vnitřní strana nohy, bérce, kolena & přední strana stehna, v tříselech se vlévá do *v. iliaca communis*

→→ **v. saphena parva** – zevní okraj nohy, kotník, po zadní ploše bérce do zákolenní jámy, zde se napojuje na zákolenní žílu (*v. poplitea*) → *v. femoralis*

Arterial and Venous Circulation of the Legs

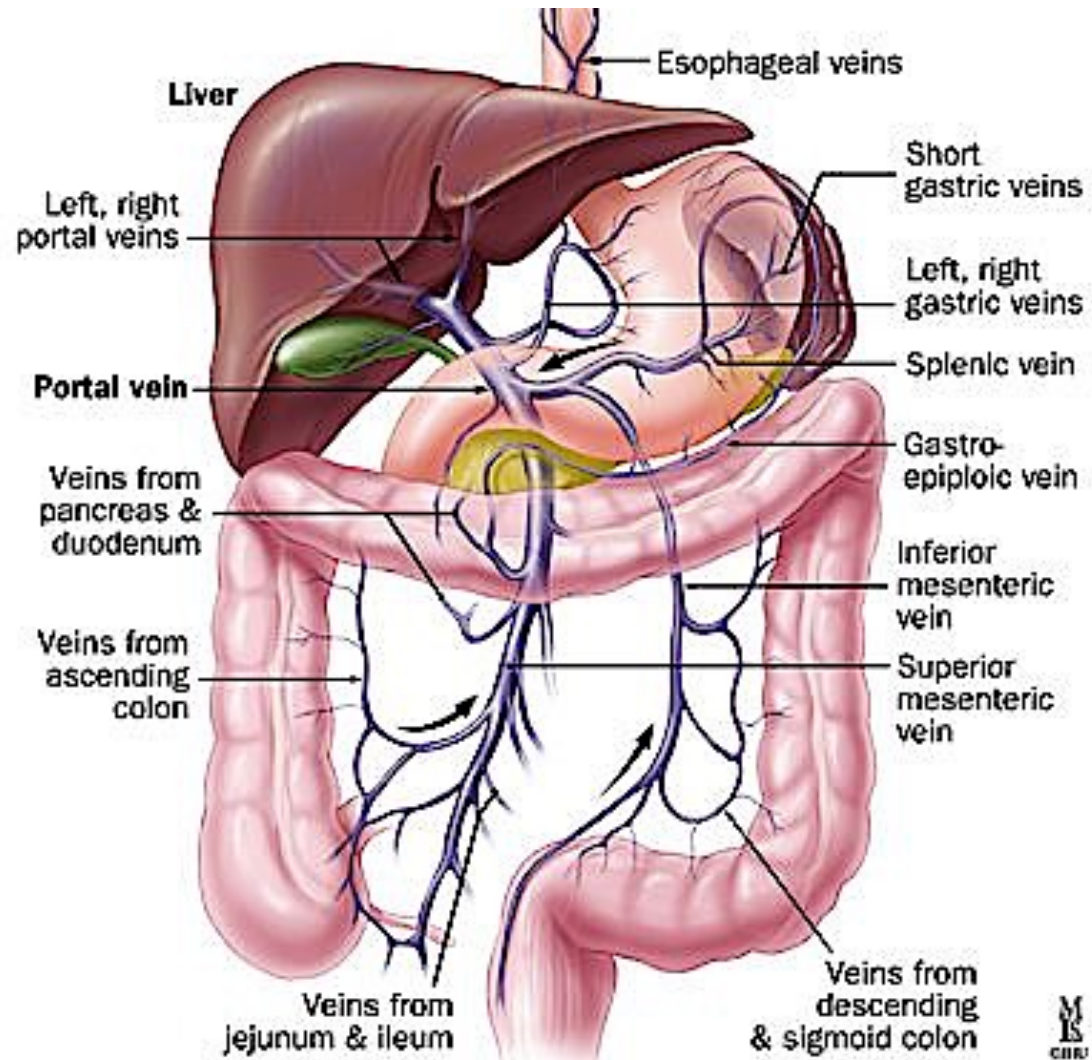
Cirkulace žilní krve

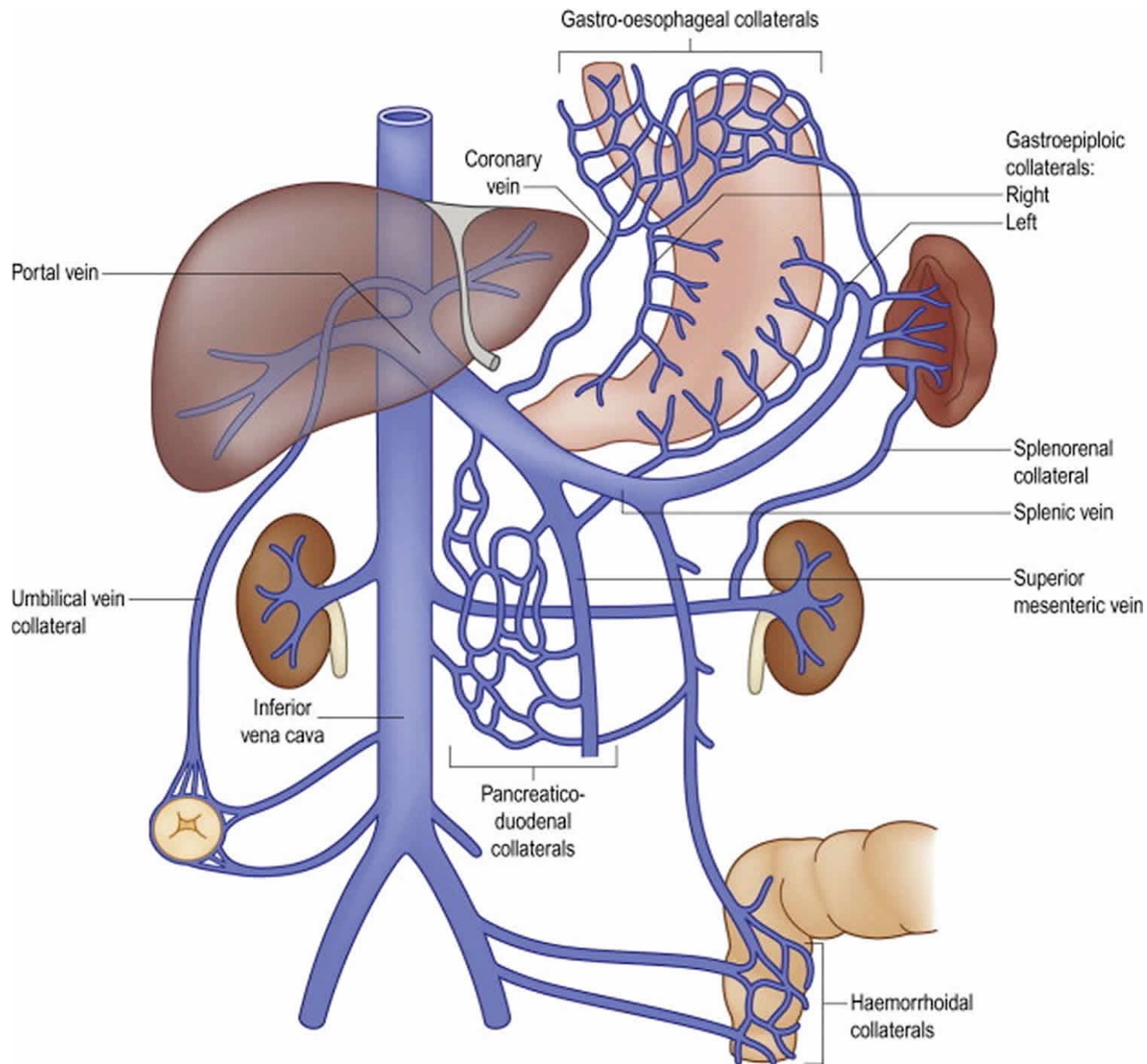
System vrátnicové žily (*vena portae*) portální oběh

- 6 cm dlouhá žíla, která sbírá krev z **nepárových břišních orgánů** & vede ji do jater
- krev z tenkého střeva je navíc obohacena vstřebanými živinami & je třeba ji odvést do jater, kde jsou tyto látky zpracovány & skladovány
- **portokavální spojky** = spojení vrátnicové žíly s ostatními žilami, které odvádí krev do horní i dolní duté žíly (pozn. vznikají kolaterální oběhy při ucpaní nějaké větve)

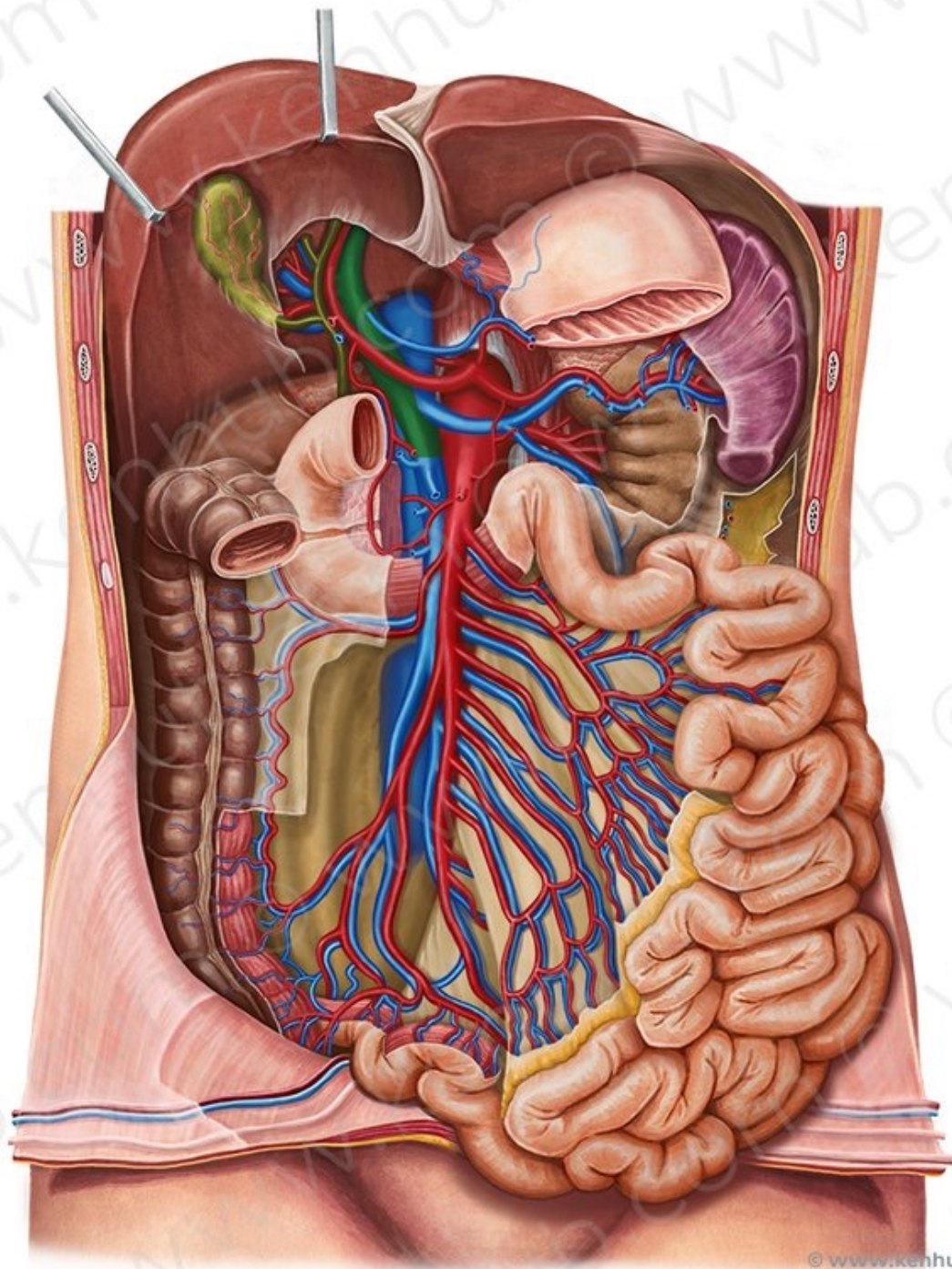
Průběh:

- začíná za hlavou pankreatu – tady vzniká soutokem žil odvádějících krev ze sleziny, žaludku, z tenkého i tlustého střeva & pankreatu, sbírá krev z **malého i velkého omenta**
- vstupuje do jater jako 2 větve (*ramus sinister et dexter*) – větví se podobně jako *a. hepatica propria* & do velké sítě kapilár = zprostředkuje styk protékající krve s povrchem jaterních buněk
- z jater vystupují **jaterní žíly**, které ústí do *v. cava inferior*

Specifická oblast krevního oběhu

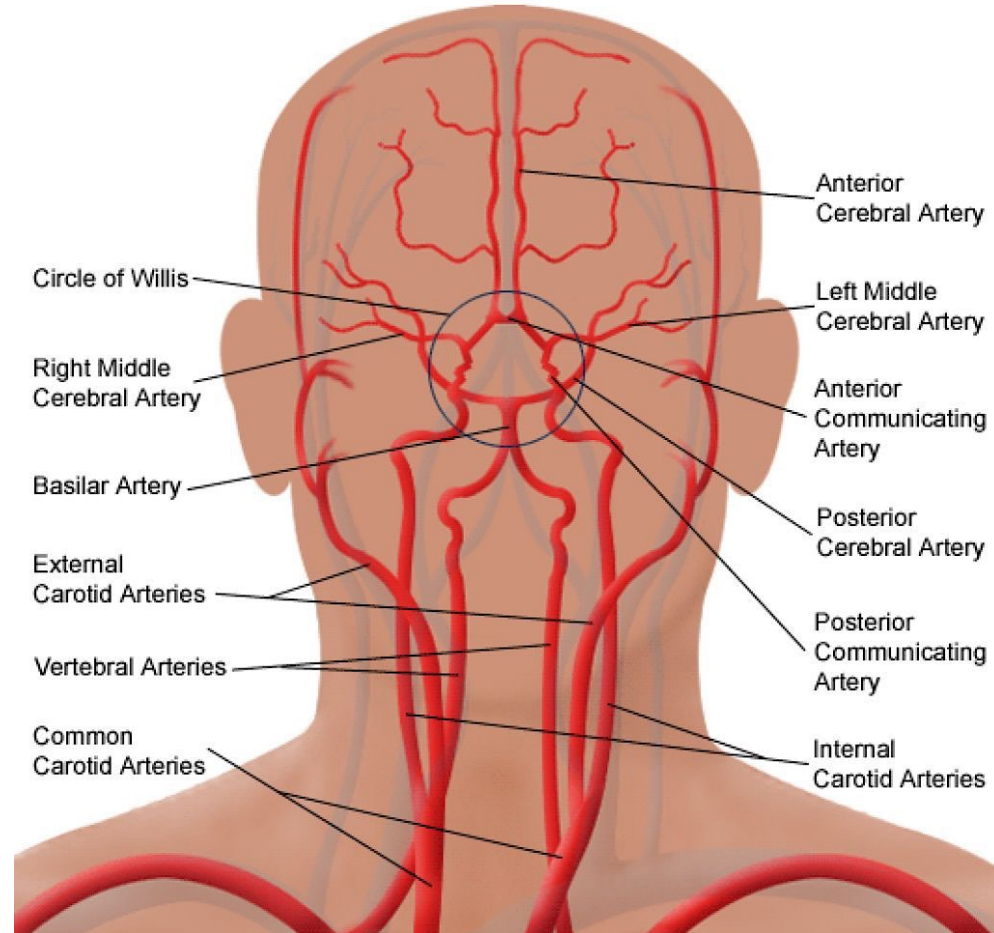
Mozková cirkulace

- charakteristická svojí trvalostí & stálostí přísunu určitého objemu krve pro mozkovou tkáň, a to nezávisle na mozkové aktivitě
- tepny mozku mají slabou stěnu
- oboustranný tok krve (tzv. retrográdní)
- mnoho anastomóz, přesto při obturaci cévy může dojít k odumření/poškození části mozkové tkáně (ischemie, mrtvice)

→ krev je přiváděna soustavou 4 vzájemně propojených tepen:

- **2 tepny karotického systému** (levá & pravá karotida)
  - vzniká z vnitřních větví společné krkavice = společné krkavice probíhají po bočních stranách krku, ve výši štítné chrupavky se dělí na vnitřní & vnější (*a. carotis interna & externa*)
  - v místě dělení leží v cévní stěně receptory reagující na krevní tlak & pH krve
  - esovitě prohnutí při průchodu lebeční bází = pružinový ochranný systém (tlumí pulzové nárazy krevního proudu)
- **2 tepny vertebrobasilárního systému** (levá & pravá páteřní tepna)
  - 2 páteřní tepny (větve *a. subclavia*) se po vstupu do lebky spojují → 1 bazilární tepna
  - větve bazilární tepny se spojují s větvemi *a. carotis interna* → Willisův okruh → odstupují tepny přímo zásobující mozek

Arterial Circulation of the Brain, Including Carotid Arteries

Mízně-cévní systém (Lymfatiký systém)

- skládá se z mízních vlásečnic, mízních cév, mízních kmenů, mízních uzlin a mízních orgánů
- mízních cévách cirkuluje lymfa (míza)

Lymfa

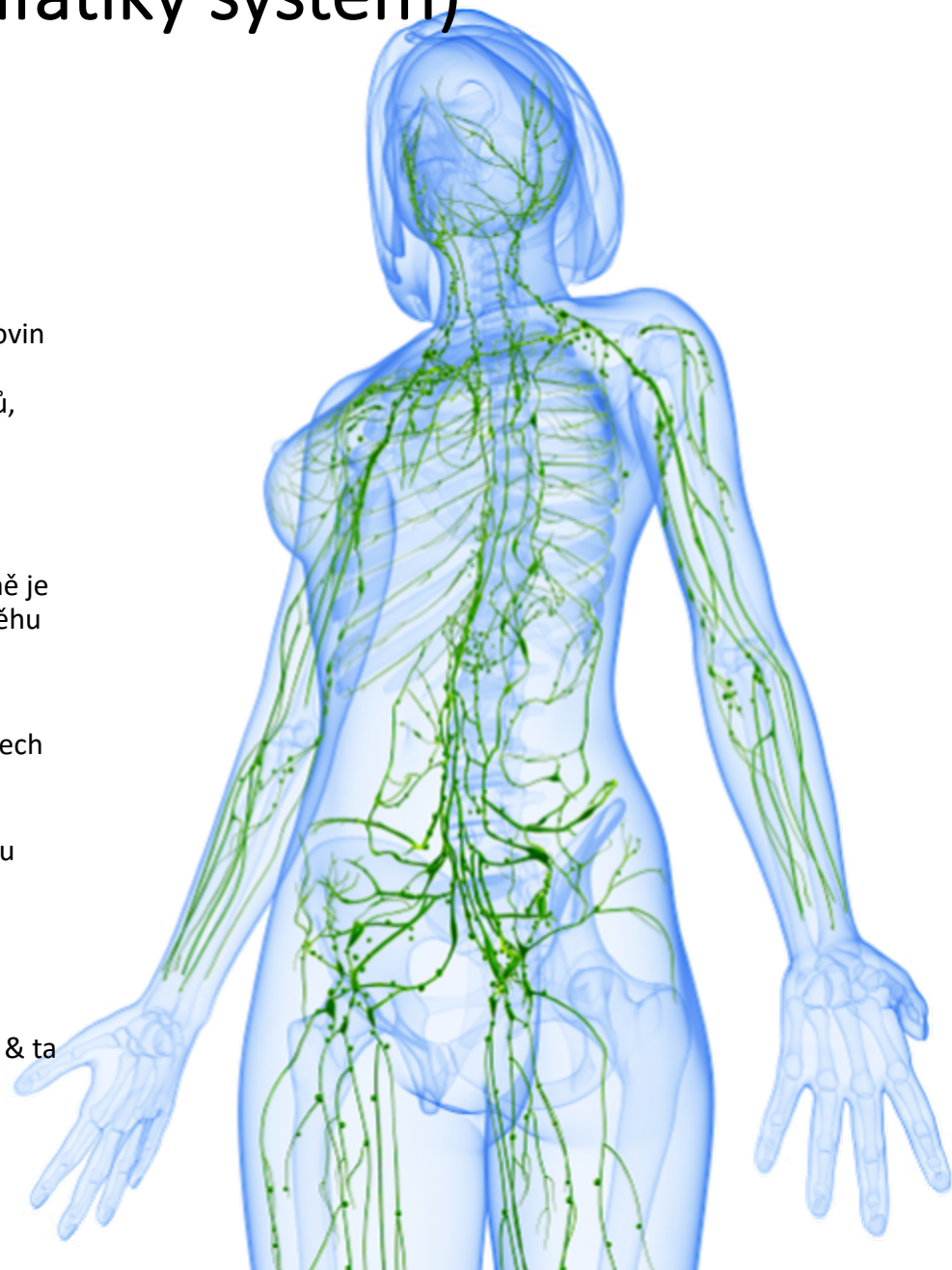
- produktem tkáňového moku
- složením je podobná krevní plazmě, ale má nižší obsah bílkovin & cirkulující bb. jsou lymfocyty
- cirkulace lymfy je zajištěna zejména kontrakcí okolních svalů, dýchacími pohyby & nasávací tlak pravé srdeční předsíně
- **funkce:**
  - transport bílkovin & tuků
  - drenážní funkce – odvádí nadměrné množství tekutin z mezibuněčných prostor = udržuje tkáň tzv. suché; denně je odvedeno až 2L mízy přes hrudní mízovod do žilního oběhu

Mízní kapiláry (*capillaries lymphatici*)

- začínají slepými rozšířenými konci v mezibuněčných prostorech tkání ve všech orgánech (vyjma CNS, oka, chrupavky, zuby, epitel kůže)
- **stavba stěny:** podobná krevním vlásečnicím; chybí v povrchu sliznic & kůže, v chrupavkách, mozkové tkáni, v části oka

Mízní cévy (*vasa lymphatica*)

- vznikají spojováním kapilár – *vasa lymphatica*
- vedou lymfu do regionálních mízních uzlin – ty lymfu filtrují & ta je následně odváděna do mízních kmenů & žil
- **stavba stěny:** podobná stavbě žilní stěny včetně chlopní (zabraňují zpětnému toku lymfy)

Mízně-cévní systém (Lymfatiký systém)

Mízní kmeny (*trunci lymphatici*)

- formují se z velkých mízních cév
- ústí do žilního oběhu → odtok lymfy

Stavba stěny:

- podobné stavbě žilní stěny středního kalibru

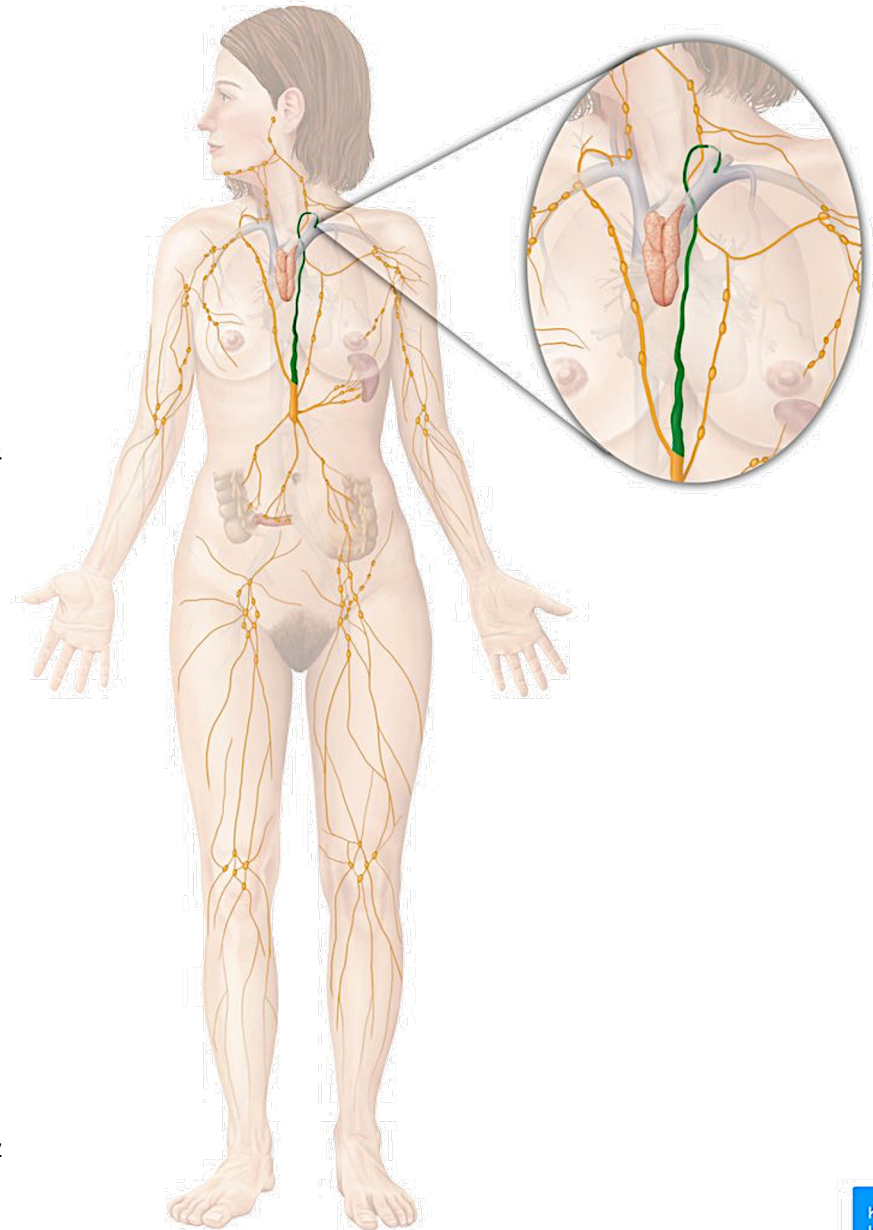
Hlavní mízovody:

➤ hrudní mízovod (*ductus thoracicus*)

- hlavní & největší mízní kmen
- sbírá lymfu ze $\frac{3}{4}$ těla – z obou dolních končetin, pánve, břicha, stěn & orgánů levé poloviny hrudníku, levé horní končetiny, levé poloviny krku
- *cisterna chyli* – počáteční rozšíření mízovodu

Průběh:

- začíná rozšířením pod bránicí soutokem bederních kmenů & střevního kmene v úrovni L1-L2:
  - *truncus lumbalis dexter et sinister* (vychází z bederních mízních uzlin drénující dolní končetiny, pánev, většinu břišní stěny)
  - *trunci intestinales* – z mízních uzlin orgánů peritoneální dutiny
- spolu s aortou vstupuje přes bránici do hrudního dutiny
- v hrudníku probíhá podél páteře, po levé straně jícnu (mezi jícnem & aortou)
- obtáčí vrchol pohrudnice, podklíčkovou tepnu & ústí do soutoku podklíčkové & jugulární žíly – tzv. *angulus venosus sinister*, tady se další kmeny:
  - **průduškový** (*t. bronchomediastinalis sinister*) – z levé stěny & orgánů levé poloviny těla
  - **podklíčkový** (*t. subclavius sinister*) – z levé horní končetiny
  - **jugulární kmen** (*t. jugularis sinister*) – podél v. jugularis interna; z levé poloviny hlavy & krku

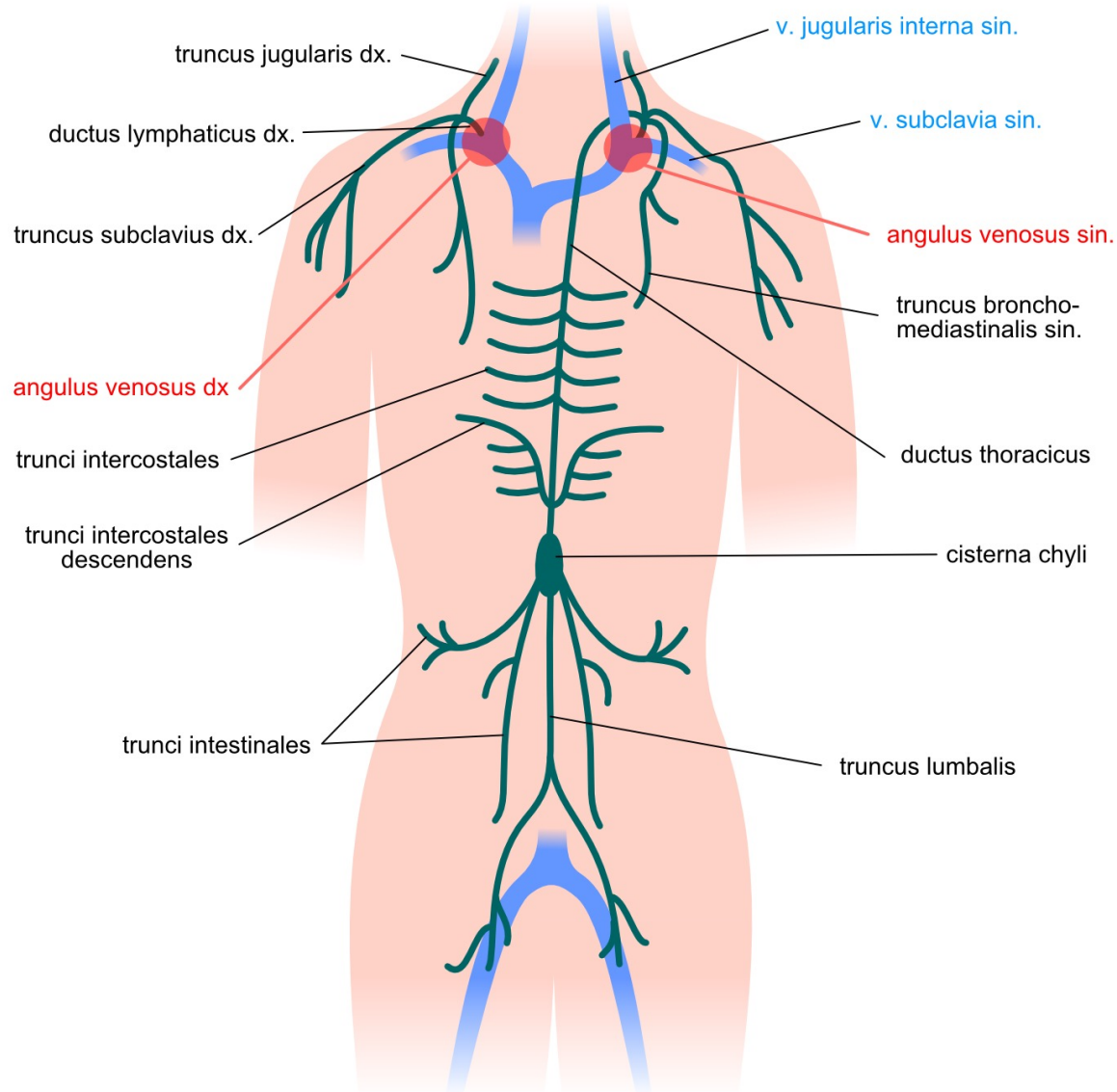
Mízně-cévní systém (Lymfatiký systém)

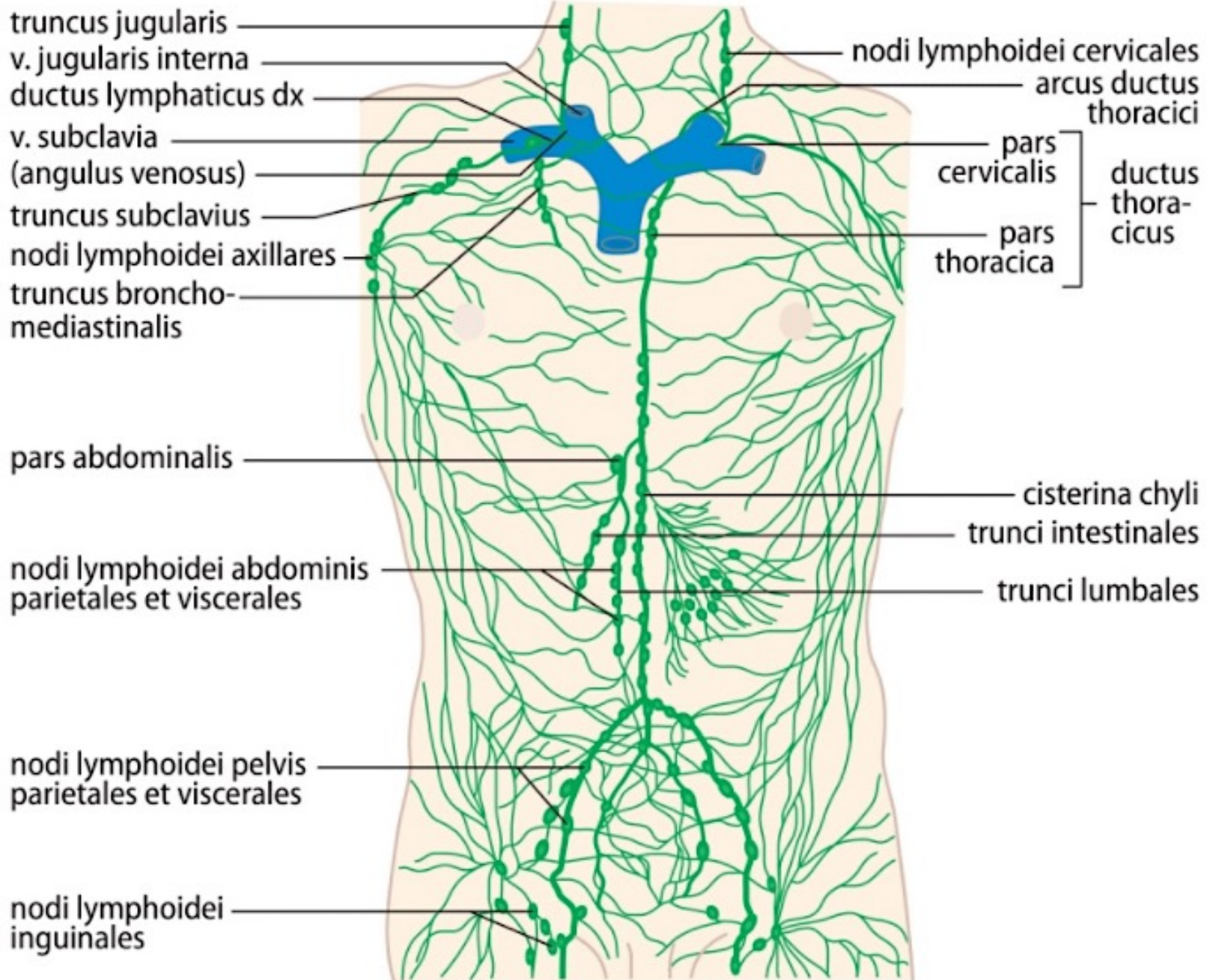
Mízní kmeny (*trunci lymphatici*)

Hlavní mízovody:

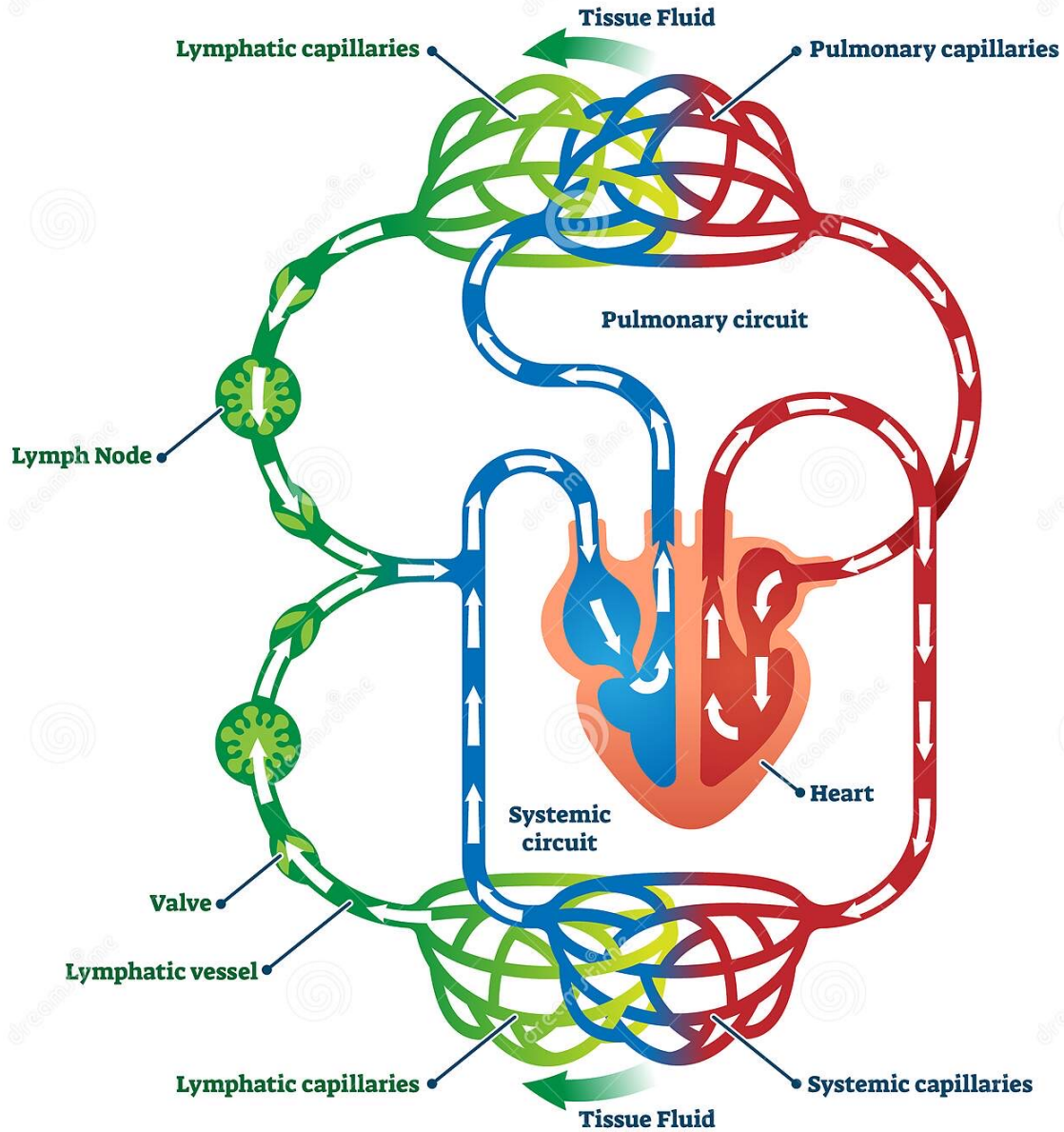
➤ pravostranný mízní kmen (*ductus lymphaticus dexter*)

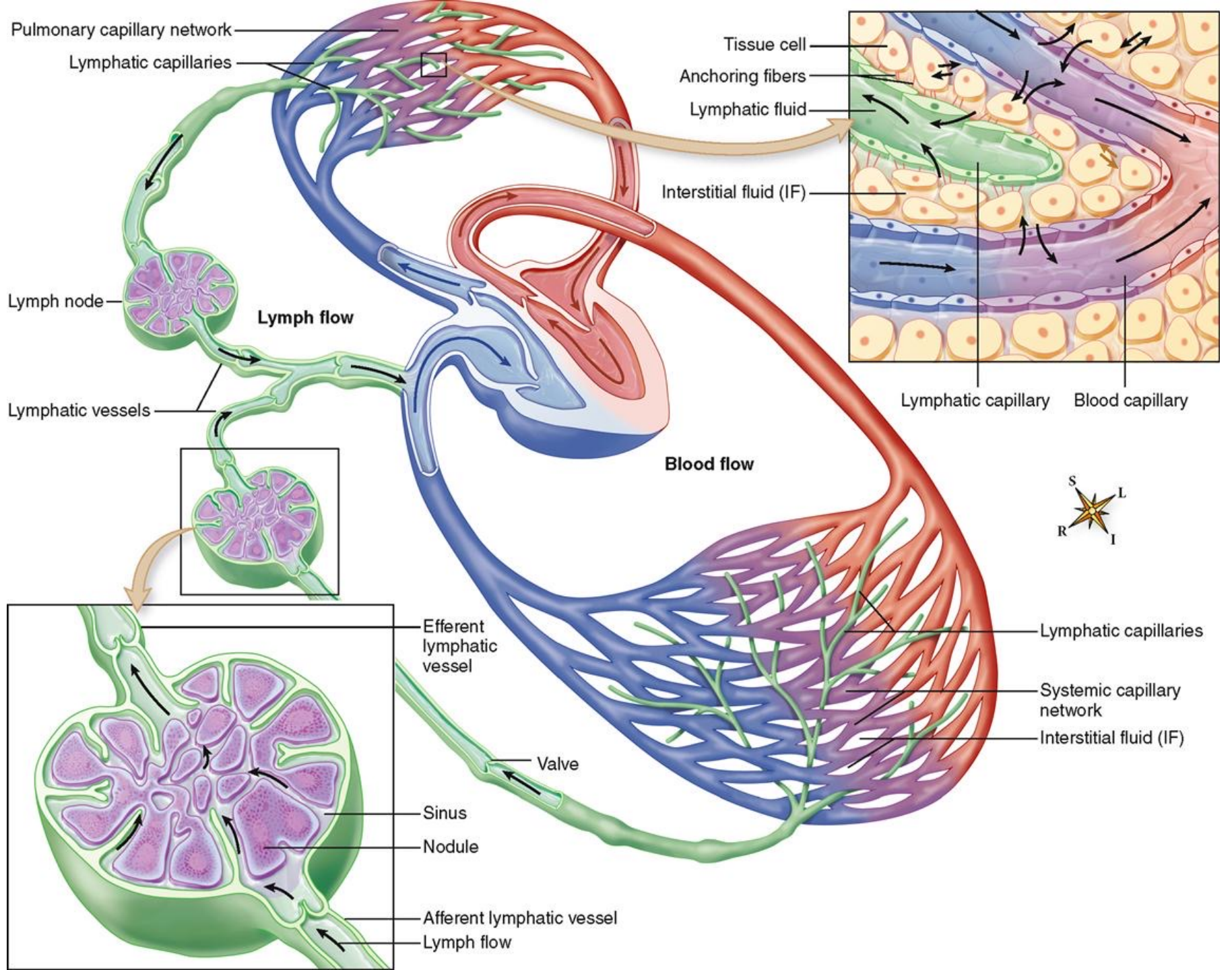
- 1 cm dlouhý kmen na pravé straně (u *m. scalenus anterior*)
- sbírá lymfu z pravé poloviny hlavy, pravé horní končetiny, z orgánů pravého hrudníku, z horní části jater
- ústí do *venae brachiocephalicae*, v *angulus venosus dexter*
- vlévající se kmeny:
  - **t. jugularis dexter**
  - **t. subclavius dexter**
  - **t. bronchomediastinalis dexter**

LYMPHATIC CIRCULATION

Mízní systém

Mízní uzliny (*nodi lymphatici*)

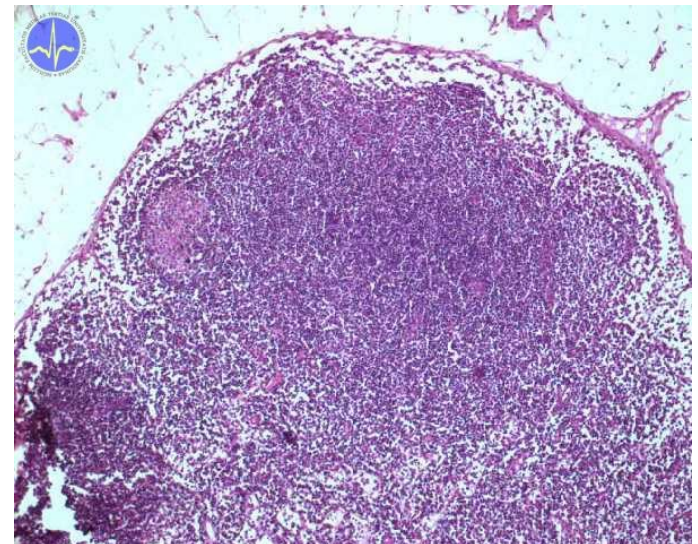
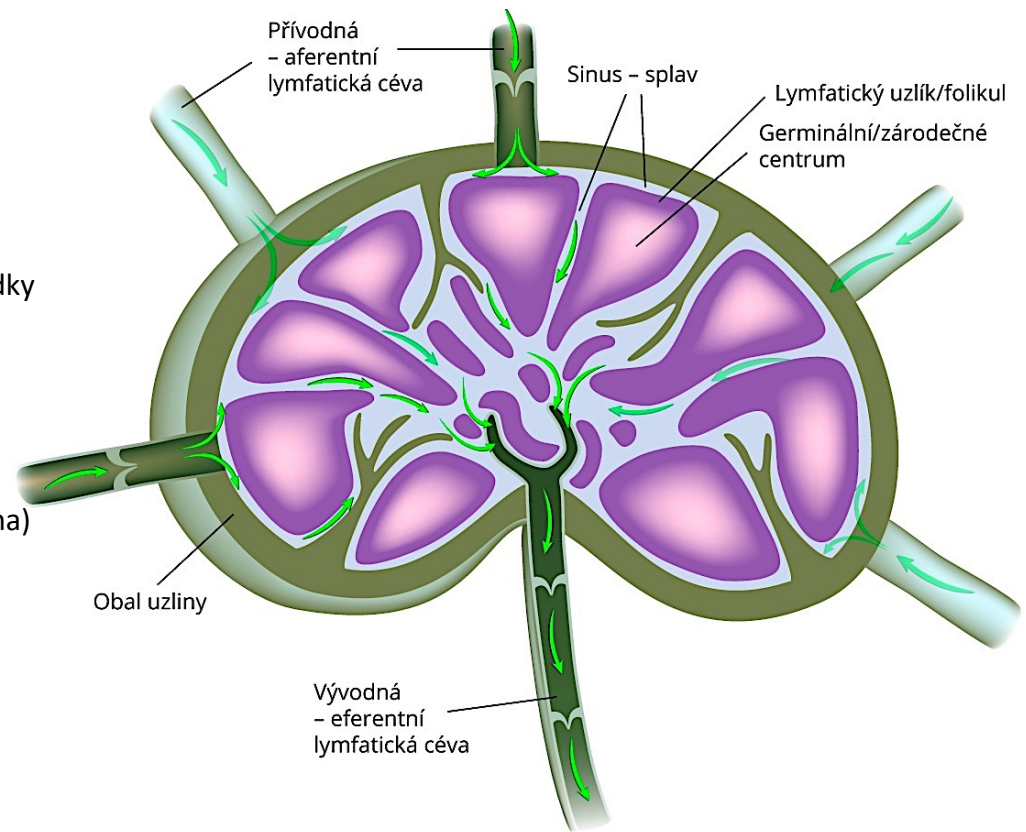
- fungují jako filtry pro průtok mízy & vychytávají různé cizorodé částice, například prach, choroboplodné zárodky či nádorové bb.
- ovoidní až ledvinovitý tvar
- typické uložení v organismu:
  - v průběhu mízních cév
  - ve stěně dutin (ústní dutina)
  - u kořene končetin (podpažní jáma, tříselná krajina)
  - ve stopkách orgánů (játra, plíce)
  - v mesenteriu

Typy uzlin:

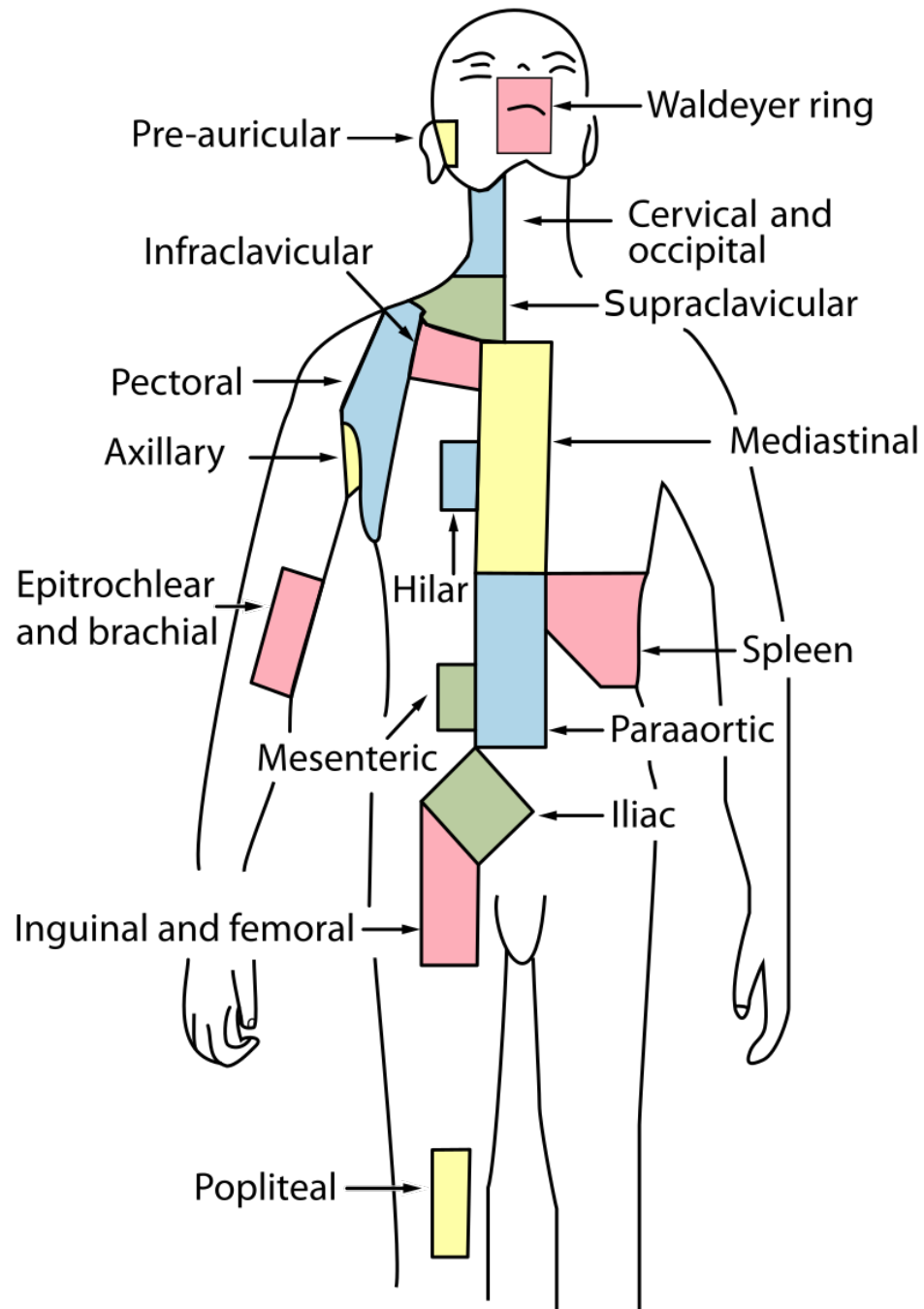
- krajínové uzliny (protéká lymfa z určité tělní krajiny)
- orgánové uzliny (protéká lymfa z daného orgánu)

Stavba uzliny:

- vazivové pouzdro na povrchu (přepážky dovnitř uzliny) – obsahuje B-lymfocyty
- parakortikální zóna – mezi kůrou & dření, obsahuje T-lymfocyty
- přívodné mízní cévy (*vasa afferentia*)
- odvodné mízní cévy (*vas efferens*)
- dřeň - vnitřní prostor je vyplněn lymfocyty (fagocytóza)
- stupňovité uspořádání → funkce bariéry bránící průniku infekce tkáněmi

rozmístění mízních uzlin

Mízní systém

Slezina (*lien*)

- křehký orgán
- uložena v levé brániční klenbě u páteře
- délka: 10-12 cm, hmotnost: 100-200g

Funkce sleziny:

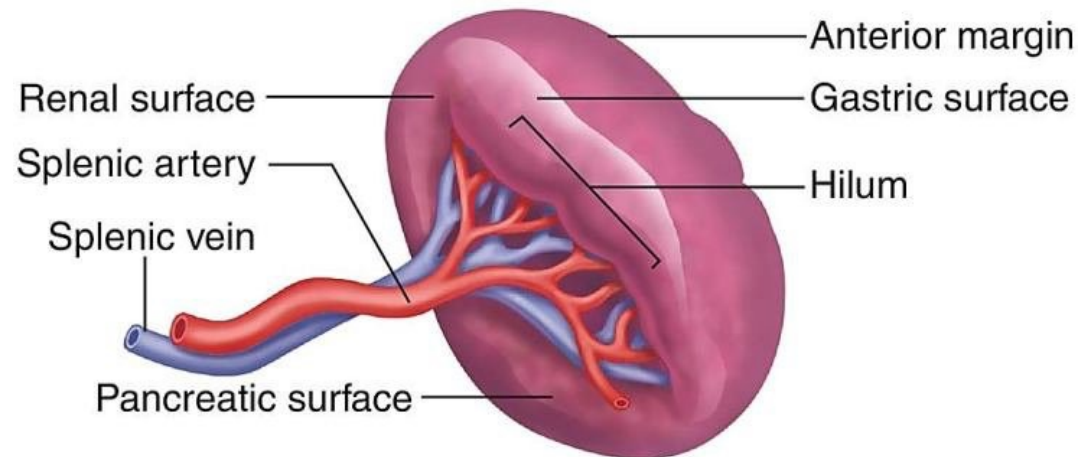
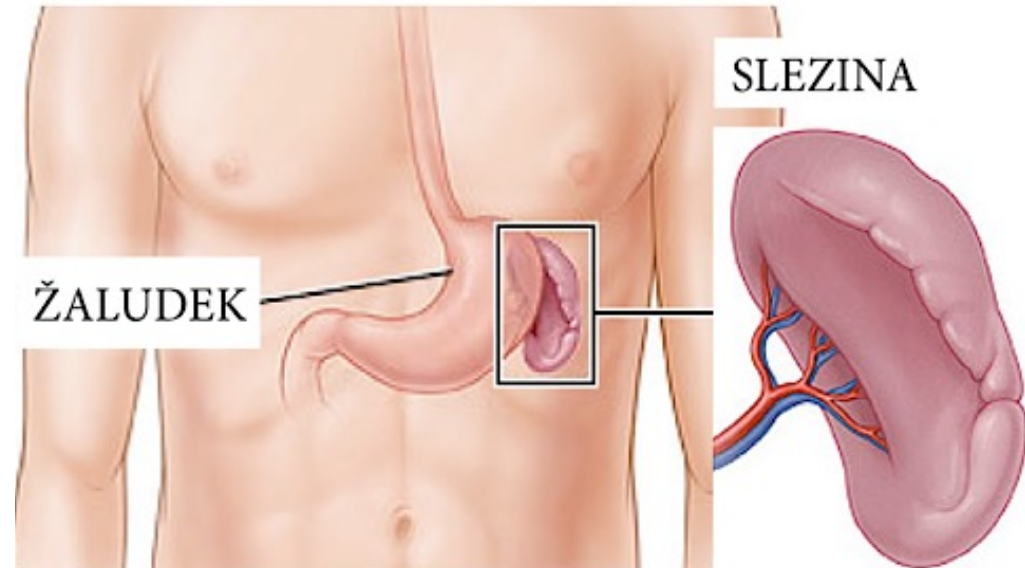
- zásobárna krve
- krevní filtr (erythrocyty, leukocyty, bakterie, etc.)
- součást imunitní obrany organismu (syntéza protilátek)
- krvetvorba ve fetálním období (posléze přechází do kostní dřeně)

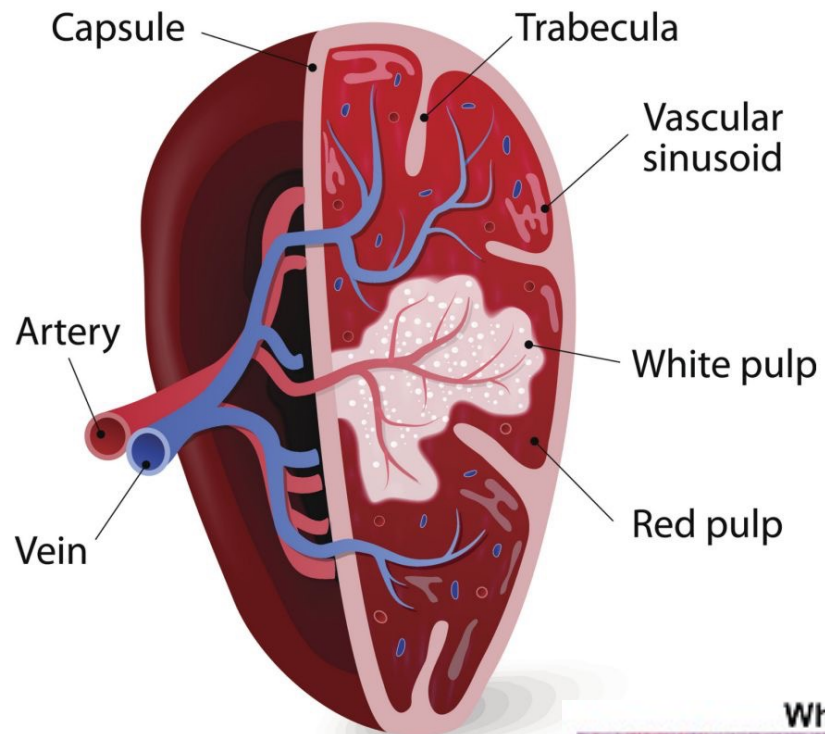
Stavba sleziny:

- upevněna na závěsech pobříšnice
- vazivový obal → vazivové trámce (dělí slezinu do dutin)
- červená pulpa – fenestrované kapiláry, erythrocyty, leukocyty
- bílá pulpa – roztroušena v červené; uzlíky lymfocytů, plazmatických buněk a dalších typů leukocytů

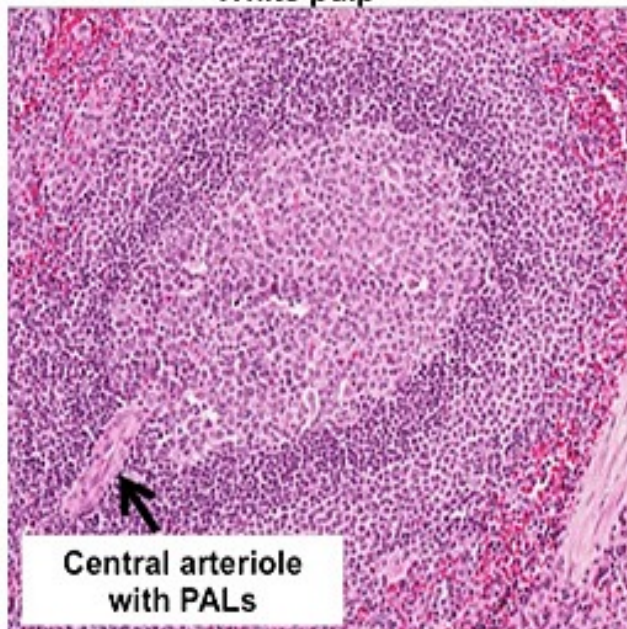
Krevní oběh sleziny:

- krev je přiváděna slezinnou tepnou (*a. lienalis*) – větev břišní aorty, denně přivede až 250-350 l krve
- *a. lienalis* se postupně rozpadá až na cévy o průřezu 0,2 mm, ty vstupují do bílé pulpy → pokračují do červené pulpy
- v červené pulpě tvoří houbovitou tkáň → prohlídka & vyřazení poškozených erythrocytů
- krev je odváděna slezinnou žílou (*v. lienalis*) a jejími větvemi

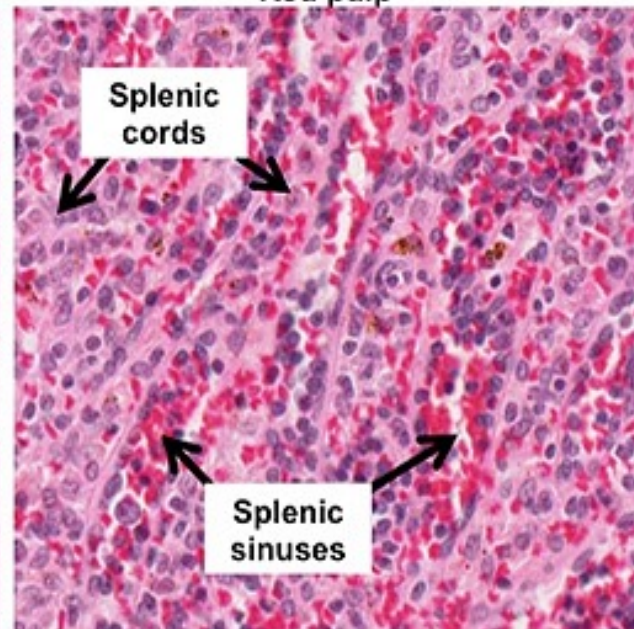

White pulp

Red pulp

Mízní systém

Brzlík (*thymus*)

- centrální lymfatický orgán
- v hrudním koši (v předním horním mediastinu) – u dítěte sahá od štítné žlázy k perikardu
- struktura & velikost se mění v průběhu života – roste do 2-3 let, tato hmotnost přetrvává až do puberty, posléze brzlík postupně involvuje (během dospělého života)

Stavba brzlíku:

- 2 laloky v dětství (pyramidové laloky, ležící před průdušnicí, kryty jazylkovými svaly, báze naléhá na aortální oblouk)
- kůra - vazivová blána na povrchu → přepážky → lalůčky
- centrální dřev – v lalůčku, lymfocyty

Funkce brzlíku:

- hlavní orgán pro dozrávání T-lymfocytů (získávají imunokompetenci)
- rozpoznává vlastní & cizí antigeny
- cizí antigeny → brzlík zahájí imunitní reakci

Imunitní reakce organismu

- nespecifická buněčná obrana
- specifická buněčná obrana
- specifická látková obrana

